

Húsz évnél is több kellett, hogy valóra váljon a schengeni álom

Határtalanul – szabad a mozgás az Unióban

Megszűnt az ellenőrzés kilenc új európai uniós tagország belső határain, köztük Magyarország szlovén, szlovák és osztrák határszakaszain. A schengeni övezetben szabadon, megállás és ellenőrzés nélkül lehet átlépni a csatlakozott államok egymás közti országhatárait bárhol, ahol ez fizikailag lehetséges.

Franciaország, Németország, Belgium, Hollandia és Luxemburg több mint húsz éve a luxemburgi Schengenben írta alá, 1985-ben a belső határokon a határellenőrzés felszámolását célul tűző megállapodást.

A schengeni megállapodás, és az 1990 január 15-én ennek kiegészítésére kötött schengeni végrehajtási egyezmény az érintett térségben felszámolta a belső határellenőrzést, áthelyezve azt a külső határokra, ahol meghatározott szabályok alapján történik a beutazás és a bevándorlás ellenőrzése.

A schengeni egyezmény tartalmaz egy részletes intézkedésgyűjteményt, amely szerint az Unió külső határainak biztonsági megerősítésével ellensúlyozzák a belső határellenőrzések megszüntetését. Ezen intézkedések közül kulcsfontosságú az, amely elrendeli, hogy a külső EU-határral rendelkező tagállamok felelősek az EU külső határain a megfelelő ellenőrzések és hatékony felügyelet biztosításáért. Amint egy személy a schengeni térségen belül van, szabadon mozoghat bárhova, ahova akar. Ezért létfontosságú, hogy az EU külső határain folytatott ellenőrzések elég szigorúak legyenek ahhoz, hogy megakadályozzák az illegális bevándorlást, a kábítószercsempészetet és egyéb törvénytelen tevékenységeket.

A „schengeni ötökhöz” első alkalommal Portugália, Spanyolország, Olaszország, Görögország, Ausztria, Svédország, Finnország és Dánia csatlakozott. Az Egyesült Királyság és Írország ugyan egyelőre fenn kívánja tartani az EU-val közös határain a személyellenőrzést, ugyanakkor egyre több részpolitikai területen kapcsolódik be a schengeni együttműködésbe. Az Európai Unió, valamint Izland és Norvégia között 1999-ben aláírt és 2001-ben hatályba lépett megállapodás alapján e két ország társult államként vesz részt a schengeni vívmányok végrehajtásában és fejlesztésében. Svájc is a schengeni térséghez való csatlakozás mellett döntött. Ez azt jelenti, hogy néhány éven belül megszűnnek az egyének számára a határellenőrzések. Svájcnak ugyanolyan társult jogállása lesz, mint Norvégiának és Izlandnak, amelyek szintén nem az EU tagjai.

Az amszterdami szerződés a schengeni együttműködést beemelte az Európai Unió jogi és intézményi keretei közé, és az új tagállamok számára kötelezővé tette a schengeni vívmányok EU-csatlakozáskori teljes körű átvételét. (Az amszterdami szerződés óta tehát megszűnt az a korábbi lehetőség, amelynek alapján az új tagállam dönthetett róla, hogy kíván-e tagja lenni vagy sem, és ha igen, mikor ezen együttműködésnek.) Ezt Magyarország is vállalta a csatlakozási tárgyalások során.

BÚCSÚ A HATÁR MENTI ÚTLEVÉL-ELLENŐRZÉSTŐL

A schengeni intézkedések rendelkeznek a schengeni államok belső határain történő ellenőrzés megszüntetéséről, a külső határoknál közös ellenőrzési szabályokat vezetnek be, intézkednek a közös vízümpolitikáról és olyan, ezekhez társuló intézkedéseket foganatosítanak, amelyek lehetővé teszik a belső határokon történő ellenőrzések megszüntetését (különösen a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés terén). Ennélfogva ezek a szabályok közvetlen hatást gyakorolnak az állampolgárokra a személyek szabad mozgásának területén:

- A határellenőrzések megszűnnek a közös belső határokon;
- A schengeni térség részét képező tagállamok külső határait átlépő személyekre vonatkozik egy közös jogszabály-gyűjtemény;
- A schengeni térségen belül utazókat lehetőség szerint elkülönítik a repülőtereken és a kikötőkben azoktól, akik a schengeni térségen kívüli országokból érkeznek;
- A beutazás és a rövid idejű tartózkodásra jogosító vízum feltételeire vonatkozó szabályokat harmonizálják.

Az Európai Unió tagállamának állampolgáraként jogunk van belépni bármelyik másik EU-országba anélkül, hogy formalitásoknak kellene eleget tennünk. Mindössze egy érvényes útlevélre vagy személyazonosító okmányra van szükségünk. Utazásunkhoz való jogunkat csak közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi alapon korlátozhatják. Ennek megfelelően utazáshoz való jogunk nem függ a körülményeinktől, akár szakmai, akár magáncélból utazunk, az Európai Unióban bárhová mehetünk.

Többé nem kell bemutatni az útlevelet a schengeni tagállamok határainak átlépésekor. A schengeni tagállamok azonban fenntartották azon jogukat, hogy területükön saját rendőrségük személyazonosítási ellenőrzéseket végezzenek. A nemzeti jog határozza meg, hogy magunknál kell-e tartani személyazonosító igazolványt vagy érvényes útlevelet.

TÚL A KÜLSŐ HATÁROKON

Harmadik ország állampolgára a schengeni rendelkezéseket teljes egészében alkalmazó tagállamok területére beutazhat, és ott három hónapig tartózkodhat, feltéve, hogy eleget tesz a mára az EU-ba integrált schengeni vívmányokban megállapított beutazási követelményeknek. Ha há-

rom hónapnál hosszabb ideig szeretne tartózkodni egy nem uniós állampolgár, még mindig szüksége van egy nemzeti, hosszabb idejű tartózkodásra jogosító vízumra vagy tartózkodási engedélyre. Saját követelményeiket az egyes országok maguk határozhatják meg.

2001-ben az Európai Unió tanácsa elfogadott egy rendeletet, ez felsorolja azon harmadik országokat, melyek állampolgárainak rendelkezniük kell rövid idejű tartózkodásra jogosító vízummal a tagállamok külső határainak átlépésekor, és azon országokat is, amelyek állampolgárai mentesülnek e követelmény alól. Ez azt jelenti, hogy minden schengeni tagállam azonos feltételekkel adja ki a vízumokat, figyelembe véve egymás érdekeit. Az egyik schengeni tagállam által kiadott vízum érvényes a többi tagállamban is, ami azon harmadik országbeli állampolgárok számára jelent előnyt, akik egynél több schengeni tagállamba kívánnak ellátogatni. Kivételes esetekben a közös beutazási követelményeknek meg nem felelő látogatók számára kiadnak egy, csak a kiadó schengeni tagállam területére érvényes vízumot. Ilyen esetek merülhetnek fel humanitárius okokból, illetve nemzeti érdekből vagy nemzetközi kötelezettségeknek való megfelelés okából.

A csatlakozás után továbbra is vízummentesen utazhatnak a horvátok Magyarországra, a Szerbiából és Ukrajnából érkezőknek azonban ki kell váltaniuk az okmányt, amiért fizetni is kell. A vízum díja 35 euró, ehhez jön még a kötelező biztosítás, amely átlag napi 1-2 euró lehet. Ingyenes vízumot kapnak a kutatók, tanárok, diákok, betegek, fogyatékosok és újságírók. Kishatárforgalmi egyezmény lépett életbe Ukrajna és Magyarország között, amely a határ mögötti ötven kilométeres sávban szabad átjárást biztosít. Szerbiával is készült hasonló egyezmény, de ezt a vajdasági magyarok ellenezték, hiszen ez tovább rontaná a szülőföldön élő magyarság arányát.

SEGÍTETT A SHENGENI ALAP

Az Unió a 2004-ben csatlakozott országok számára létrehozta az ún. Schengen alapot. Ez a pénzügyi alap komoly anyagi segítséget nyújtott az érintett tagállamoknak ahhoz, hogy biztosíthassák az unió új külső határain a schengeni vívmányok érvényesülését, és a külső határellenőrzés előírt feltételeit.

A schengeni alap négy fő célkitűzést határoz meg: a külső határok őrzésével kapcsolatos fejlesztések, a mélységi ellenőrzés hatékonyságának növelése, a rendészeti szervek adatszolgáltatási képességének növelése, valamint a nemzetközi bűnügyi együttműködési képesség és kapacitás fokozása. A csatlakozási szerződés Magyarország számára mintegy 165,8 millió eurót biztosított hároméves időtartamra, amit a schengeni csatlakozással kapcsolatos beruházásokra, beszerzésekre, intézményfejlesztésekre és a képzések finanszírozására lehetett fordítani.

A támogatás fő kedvezményezettjei a Schengen alap ügynevezett szakmai közreműködő szervezetei – amelyek egyben a fejlesztések szakmai megvalósításért is felelősek voltak –, azaz az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium, a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága, valamint a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium.

Az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium bruttó 35 milliárd forintot, a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága 7,3 milliárd forintot, a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium 3,2 milliárd forintot, a Közigazgatási és elektronikus közszolgáltatások központi hivatala 4,5 milliárd forintot, végül a Külügyminisztérium egymilliárd forintot fordított a Schengen alap céljainak megvalósítására.

Az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium által megvalósított fejlesztések rendkívül összetettek. A határőrizeti ki- rendeltségekhez kapcsolódó építési beruházásokon kezdve a speciális eszközbeszerzéseken át a komplex informatikai fejlesztésekig igen sokféle intézkedés fedezetét teremtték meg a Schengen alap forrásai. Az eszközbeszerzések nyomán továbbfejlődött a határellenőrzés speciális technikai háttere, a mobilitást biztosító gépjárműállomány és a rádiókommunikáció-technika. Mindezek elősegítették az európai szintű határőrizetet, a határfor- galom ellenőrzést, és megvalósult az integrált határrend- szet. Az informatikai eszköz- és alkalmazásfejlesztések nyomán megvalósult a nyilvántartások harmonizációja. Ezenkívül lehetővé vált a schengeni elvárásoknak megfelelő adatsere, valamint az egyszerűbb és gyorsabb idegenrendészeti ügyintézés. Az informatikai fejlesztések további célja, hogy biztosítsák a második generációs schengeni információs rendszerhez (SIS II) történő csat- lakozás technikai feltételeit.

A Vám- és Pénzügyőrség a rendelkezésre álló források na- gyobb részét a határellenőrzés megerősítésére fordította. Ennek keretében fejlesztették a határátkelőhelyeket, ki- építették a biztonsági térfigyelő kamerarendszert, vala- mint beszerzték a kábítószer- és fegyverkereskedelem elleni harchoz szükséges eszközöket.

Kondert Annamária

EURÓPAI PARLAMENTI KÉPVISELŐINK ROVATA

Schmitt Pál írása A kultúrák közötti párbeszéd európai éve 2008. kapcsán

Együtt a sokféleségben

Az Európai Unió 2008-at A kultúrák közötti párbeszéd európai évének nyilvánította. Az alábbiakban arra vállalkozom, hogy megvizsgáljam, mi a szerepe a kezdeményezésnek és milyen eredményekkel kecsegtet.

Az Európai Unió, amely kezdetben a gazdasági együttműködésben és egy szabadkereskedelmi térség kialakításában manifesztálódott csak, mára egy rendkívül sokrétű és sokszínű kulturális és vallási közösséggé vált. A kedvező életviszonyok, a gazdasági fejlődés Európát egyúttal a szegényebb országokból ide áramló bevándorlók célpontjává is tette; az ő integrálásuk a társadalomba hosszadalmas és nagy erőfeszítést igénylő feladat, ennek egyik leghatékonyabb eszköze a nyílt, demokratikus párbeszéd. A velünk együtt élő kisebbségek problémáinak megismerése az első lépés a befogadásuk felé, így érhető el, hogy megtört, gyakran másodrendű polgárokból teljes jogú, hasznos tagjaivá váljanak a közösségnek.

Az Európai Bizottság által rendelkezésre bocsátott tíz millió eurós keretből olyan projektek megvalósítására lehetett pályázni A kultúrák közötti párbeszéd európai éve 2008. program keretében, amelyek az oktatás, a kultúra, a sport, az ifjúsági és civil kezdeményezések terén igyekeznek hangsúlyozni a kultúrák közti kapcsolódási pontokat. A kultúrák közti párbeszéd persze nem 2008-ban kezdődött, és nem is ebben az évben fog véget érni, hiszen a sikeres kezdeményezések európai szintű terjesztését és finanszírozását is magára vállalja az Unió egy később létrehozandó alapítványon keresztül.

A kultúrák közötti párbeszéd európai éve kiváló alkalom arra is, hogy ráirányítsa a figyelmet az Európai Unió által Európán kívül végzett együttműködési, támogatási és humanitárius tevékenységekre, amely a szervezet külkapcsolatainak fontos eleme. A közösség szolidaritására jellemző, hogy a világ összes hivatalosan kiosztott humanitárius segélyeinek felét az EU biztosítja. Véleményem szerint mind Szlovénia, amely 2008 első félévében tölti be az EU soros elnöki tisztét, mind az őt követő Franciaország megfelelő tapasztalattal és érzékenységgel rendelkezik ahhoz, hogy jó nagykövete legyen az EU e téren végzett tevékenységének, hiszen délnyugati szomszédunk a sokkultúrájú, soknyelvű és többvallású Balkánon mélyreható ismeretekkel rendelkezik, míg Franciaországot történelmi tapasztalata predesztinálja erre a szerepre. Az EU szomszédáspolitikája, az Euromed partnerségi kezdeményezés és a távolabbi vidékek, a Fekete-tenger és a Kaukázus vidéke felé történő nyitás lehetővé teszi, hogy távoli országokban is megismerjék az Európai Unió által képviselt alapértékeket, így segítve elő a kultúrák közti jobb megértést, egyezersmind a stabilitást és a demokratizálódást.

Magyarországon, ahogyan az egész kelet-közép-európai térségben, a más kultúrával rendelkező bevándorlók száma egyelőre alacsony,

ezért véleményem szerint a kultúrák közötti párbeszéd évét arra kell felhasználnunk, hogy a velünk együtt élő kisebbségek – legyenek azok etnikai, vallási vagy nemzeti kisebbségek – problémáit, nehézségeit kutassuk. A kelet-európai országok többségében a roma kisebbségre is megkülönböztetett figyelmet kell fordítani, mivel közülük túl sokan élnek gyötrelmesen nehéz körülmények között, és esélyük a társadalmi felemelkedésre rendkívül csekély. Közös érdekünk és felelősségünk, hogy javítsunk életkörülményeiken, javuljon iskolázottságuk és foglalkoztatottságuk, javuljanak beilleszkedési lehetőségeik.

Naivitás lenne azt várni, hogy 2008-ban egycsapásra feloldódnak a kultúrák, vallások, népek közti, sokszor évszázadok óta feszülő ellentétek és tévhitek, de meggyőződésem, hogy az Európai Unió nemzetei fölött álló nemes és idősebb kezdeményezése a párbeszéd és a megismerés erejével hidakat verhet az eltérő nézeteket valló, más-más történelmi háttérrel érkező népek és kultúrák között. Így válhat ez az év, amelynek mottója Együtt a sokféleségben, a sokféleség egységévé Európában.

Schmitt Pál

európai parlamenti képviselő (Fidesz-KDNP)

A kultúrák közötti párbeszéd európai évét január 8-án Ljubljanában nyitották meg Hans-Gert Pöttering, az Európai Parlament elnöke, Ján Figel, az Európai Bizottság kultúráért felelős biztosa, mellettük Szlovénia köztársasági elnöke valamint miniszterelnöke jelenlétében. A magyarországi programokra az EU 104 ezer eurót biztosít, amelyet az Oktatási és Kulturális Minisztérium 26 millió forinttal egészít ki, ez az összeg negyven esemény megrendezésére elég. Az Unió kulturális évadját itthon Kokas Katalin és Kelemen Barnabás hegedűművészek, Polgár

ILLUSZTRÁCIÓ

Judit nemzetközi sakknagymester és Varga Dániel vízilabdázó népszerűsítik.

A kultúrák közötti párbeszéd európai éve 2008. magyar honlapjának a címe: www.parbeszed2008.eu.

Elsőként ratifikáltuk a lisszaboni szerződést

A magyar parlament – az uniós tagállamok közül elsőként – 2007. december 17-én jóváhagyta a lisszaboni szerződést. Az Országgyűlés 325 igen és 5 nem szavazattal, 14 tartózkodással fogadta el a szerződés kihirdetéséről szóló törvényjavaslatot. A parlament nagy többséggel – 325 igennel, 6 nemmel – szintén elfogadta a megállapodáshoz kapcsolódó határozati javaslatot a kisebbségek jogainak védelméről. A parlamenti szavazáson meghívottként jelen voltak az uniós országok nagykövetei. Gyurcsány Ferenc a ratifikációt megelőző vitában Magyarország történelmi teljesítményének nevezte a lisszaboni szerződés elfogadását és a schengeni csatlakozást.

A kormányfő szerint a közép-európai régió történelmének tapasztalatai azt mutatják, hogy történelmi sérelmekre csak „új történelmi meg- és kiegyezés lehet a válasz”. Ez annak elfogadása, hogy az ebben a régióban élő nemzetek nem ellenfelei, hanem partnerei egymásnak, hogy magyaroknak, románoknak, szerbeknek, horvátoknak és szlovákoknak nemcsak kell, de lehet is együtt élni.

A Ház 318 igen, 5 nem szavazattal és 20 tartózkodással megszavazta azt az alkotmánymódosítást is, amelynek értelmében senkit nem lehet bűnösnek nyilvánítani és büntetéssel sújtani olyan bűncselekmény miatt, amely az elkövetés idején a magyar jog vagy a „szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség létrehozásában közreműködő” más állam joga szerint nem volt bűncselekmény.

Forrás: MTI

Magyarország első az uniós pénzek felhasználásában

Magyarország az első helyen áll az Európai Unió tizenkét új tagországa között az uniós pénzek felhasználásában a 2004–2006-os források mutatói alapján, és mind a huszonhét tagállamot tekintve is harmadik – jelentette be Danuta Hübner, az Európai Bizottság regionális politikai felelőse csütörtökön Brüsszelben, Bajnai Gordon önkormányzati és területfejlesztési miniszterrel folytatott találkozóját követően.

Közös sajtótájékoztatójukon a magyar miniszter hozzátette, hogy az idén kifutó – az első nemzeti fejlesztési tervhez kapcsolódó – pénzeknek körülbelül 87 százalékát már kifizették a pályázóknak, és jó az esély arra, hogy a végleges felhasználás megközelíti a száz százalékot.

Hübner azt is kiemelte, Magyarországnak egyelőre nem származott semmilyen vesztesége amiatt, hogy az EU az új költségvetési időszakra háromról két évre rövidítette a megítélt támogatások felhasználási határidejét. A találkozón egyebek között az ideai feladatokról is szó esett. Az uniós illetékes jelezte: mostantól még nagyobb kihívások jönnek mind a kormány, mind a fő haszonélvezők közé tartozó önkormányzatok, kisebb közösségek számára, mivel a következő években az eddigi források többszöröse áll rendelkezésre. Nagyon fontos, hogy a programokat jól előkészítsék – hangoztatta Hübner, és ehhez a véleményéhez Bajnai Gordon is csatlakozott.

Forrás: MTI

Csúszhatnak az uniós fejlesztések

Technikai problémák miatt legalább egy hónappal később fogadják be a turisztikai pályázatokat, így akár fél évvel is csúszhatnak az európai uniós támogatással megvalósuló idegenforgalmi beruházások az egyes régiókban, mert a turisztikai vonzerő- és szálláshelyfejlesztésre ősszel meghirdetett kiírásoknál több mint egy hónappal később kezdődhet(ett) a pályázatok beadása. A beadási határidő lejártá után, mire lezajlik a pályázatok értékelése, és a nyertesekkel megkötik a támogatási szerződéseket, pár hónap is eltelhet, és hiánypótlás esetén akár az ideai évre is átcsúszhat a fejlesztés. A turisztikai vonzerőfejlesztés témakörében például az eredetileg kilátásba helyezett első beadási nap, 2007. november 26-a helyett, 2008. január 4-től fogadták a pályázatokat általában február közepéig, de van, ahol március végéig. A beadást lehetővé tevő és egyben kötelezően használandó elektronikus kitöltőprogram technikai problémáival indokolja honlapján (www.nfu.hu) a halasztást a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ). Egyúttal pedig állítja: a beadás kezdetének elhalasztása miatt egyetlen pályázót sem ér hátrány, mert a pályázatokat mindegyik régióban a határidő lejártá után, együtt értékelik. Ezek a kiírások – a hét régióban együttesen 250 projekt – több mint 58 milliárd forintos támogatásával kecsegtetnek az egészség-, az öko-, a kulturális és a borturizmus területén. A tervek szerint 2008 első negyedévében újabb pályázatot írnak ki az ún. turisztikai desztináció-menedzsmenti rendszer fejlesztésére.

Az Új Magyarország fejlesztési terv regionális operatív programjai keretében a 2007–2013 közötti időszakra összesen háromszáz milliárd forint a turisztikai elő-

Rövid hírek

Töretlen a bizalom az eurózónában

Az eurózóna gazdaságába vetett bizalom nem tört le a múlt év végére: az EU bizottsága által kiadott mutató szerint a gazdasági bizalmi index decemberben 104,7 pont volt a novemberi 104,8 pont után gyakorlatilag nem változott, bár a fogyasztói bizalommal, az üzleti klímával és az iparral kapcsolatos részindex értéke esett kisebb mértékben. Ugyanakkor a 27 tagországra, azaz az uniós egészére számolt gazdasági bizalmi index már kevésbé tartotta magát decemberben: a novemberi 107,5 pontról 107,1 pontra esett vissza, ilyen alacsonyan legutóbb 2006. márciusában állt. Az euróövezet tizenöt államát nézve az elemzők előzetesen rosszabbra számítottak: becslésük átlagában 104 pontos gazdasági bizalmi indexérték szerepelt. Elemzői vélemény szerint a friss euróövezeti bizalmi indexadat egy még egészséges, két és fél százalékos körüli gazdasági növekedésre utal.

Uniós rendelet az európai pártokról

Az Európai Parlament és a tagországokat képviselő tanács vezetői 2007. december 1-jén írták alá azt a rendeletet, amely elősegíti Európa politikai alapítványainak fejlesztését, és bővíti az európai szinten működő politikai pártok tevékenységi körét. Margot Wallström, a Bizottság intézményi kapcsolatokért és kommunikációs stratégiáért felelős alelnöke üdvözölte a rendelet elfogadását és aláírását. „Ez az új rendelet erősíteni fogja a kommunikációt, a párbeszédet és az állampolgárok aktív politikai részvételét” – jelentette ki az erről szóló közlemény szerint.

A magyar cégek nem optimisták

Az európai vállalatok hét év óta a legbizakodóbban ítélik meg jövő évi kilátásaikat az Európai Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetségének (Eurochambres)

irányzat, és ez minőségi ugrást eredményezhet ezen a területen az NFÜ szerint.

Forrás: Világgazdaság

Erősítené a szomszédság-politikát az Európai Bizottság

Az Európai Bizottság szerint az Uniónak további erőfeszítéseket kell tennie ahhoz, hogy megvalósulhassanak az európai szomszédságpolitika megerősítése érdekében tett kezdeményezések. A testület 2008-ban a szomszédos országok ágazati reformjainak támogatása érdekében javasol majd intézkedéseket.

A Bizottság a szomszédságpolitika megvalósításáról megjelentetett értékelésében a gazdasági integráció elősegítését és a piacra jutás javítását, a mezőgazdasági tárgyalások továbbvitelét, a rövid idejű tartózkodások megkönnyítését, a konfliktuskezelés hatékonyabbá tételét, valamint a vízumokra vonatkozó bizottsági intézkedéscsomag elfogadását sürgeti. A testület kiemeli a partner országokban folyó ágazati reformok fokozott uniós támogatásának fontosságát, különösen az energia, az éghajlatváltozás, a halászat, a közlekedés, a tengerpolitika, a kutatás, az információs társadalom, az oktatás, a foglalkoztatás és szociálpolitika területén. A jelentés szerint eddig Marokkó (28 millió euró) és Ukrajna (22 millió euró) kapott támogatást kormányzati prioritásai végrehajtására. A szomszéd országok uniós programokban és ügynökségekben való részvételét lehetővé tevő tárgyalások folynak Izraellel, Marokkóval és Ukrajnával. Az Izraellel megkötésre kerülő jegyzőkönyv küszöbönálló aláírása után Izrael lesz az első olyan ESZP-partner, aki részt vehet a versenyképességi és innovációs programban.

Forrás: EUvonal

Aláírták az európai alapjogi chartát

Hans-Gert Pöttering, az Európai Parlament elnöke, José Manuel Barroso bizottsági elnök, valamint José Sócrates, az EU soros elnökségét adó Portugália miniszterelnöke 2007. december 12-én az Európai Parlament strasbourg-i épületében ünnepélyesen aláírta az alapvető jogok chartáját. Az alapjogi charta az európai polgárok és az EU-országbeli lakosok polgári, politikai, gazdasági és szociális jogait sorolja fel, az unió közös értékeként határozva meg ezeket a jogokat. Ezzel hivatalosan is kihírdették azt a dokumentumot, amelyre az Európai Unió működési kereteit újrafogalmazó reform-

szerződés, az elmúlt hónapokban kidolgozott Lisszaboni szerződés egyik cikkelye hivatkozik.

Ünnepi beszédében Pöttering azt hangsúlyozta, hogy az Európai Uniónak elsősorban értékek közösségeként kell megjelenie. Kiemelte az Európai Parlament azon kötelezettségét, hogy minden szükséges esetben fellépjen az emberi méltóság és az alapvető emberi jogok tiszteletben tartása mellett.

Sócrates arról beszélt, hogy az alapjogi charta kihirdetésének napja történelmi jelentőségű dátum lesz, ő pedig büszke arra, hogy erre a portugál EU-elnökség alatt kerülhetett sor. Barroso szerint a charta aláírása nem végállomás, hanem új lehetőségek kezdete: most egyesíteni kell az erőfeszítéseket az emberi jogok tiszteletben tartása érdekében, és ehhez nagy segítséget jelent az alapjogok chartája.

Az Európai Bizottság elnöke és a portugál kormányfő szavait az ülésteremben – mint az az internetes közvetítés során tapasztalható volt – többször zavarták meg bekiabálók. Brit és lengyel képviselők népszavazást követelő transzparenseket emeltek a magasba. A transzparenseket a teremőrök igyekeztek begyűjteni, szemmel láthatóan kevés sikerrel.

Kezdődik a versenyfutás az Európai Technológiai Intézetért

Miután a tagállamok elfogadták az EU 2008-as költségvetését, megkezdődött a versenyfutás az Európai Technológiai Intézet (EIT) székhelyéért, melyre Budapest is pályázik.

Ausztria, Magyarország és Lengyelország is szeretné megkapni az új intézet székhelyét, melynek feladata az európai innováció, kutatás és felsőoktatás hatékonyságának elősegítése. Az intézetet kutatók és tudósok csoportjai alkotják majd, amelyek munkáját egy kis létszámú vezetőség koordinálja. Az EIT 2013-ig körülbelül hat tudás- és innovációs közösséget hoz majd létre, amelyek az európai gazdaság és társadalom szempontjából alapvetően fontos területeken keresik a választ a hosszú távú stratégiai kihívásokra. A tagállamok versenyképességi ügyekért felelős miniszterei még júniusban egyeztek meg az Európai Technológiai Intézet felállításáról, majd novemberben abban állapodtak meg, hogy különböző költségvetési fejezetből plusz 309 millió eurót allokálnak az intézménynek, amely így 2008-ban kezdheti meg működését. Az összeggel a koordináló egységet, valamint az első két-három kutató-

Rövid hírek

felmérése szerint. Magyarország egyike azon keveseknek, ahol mínuszban van a mutató. Az Eurochambres 2008-ra vonatkozó adatai szerint Dániában a legjobb az üzleti hangulat: az úgynevezett nettó mutató – a pozitív válaszok százaléka – 73 pont, a legrosszabb Észtországban mínusz 20 ponttal. Észtországon kívül csak Spanyolországban, Görögországban és Magyarországon (mínusz 4 pont) volt negatív a mutató. Az üzleti hangulat Csehországban javul a legjobban az előző évhez képest. Az Eurochambres 27 uniós tagországban 86 ezer vállalkozót kérdezett meg, egyebek mellett az árbevétel, a belföldi értékesítés, az export, a foglalkoztatás és a beruházások várható alakulásával kapcsolatban tett fel kérdéseket.

Startol az Európai Területi Együttműködés

Az Európai Bizottság a karácsony előtti utolsó munkanapján jóváhagyta a Magyarország részvételével megvalósuló, határon átnyúló európai területi együttműködési programokat: a magyar-román és a magyar-szlovák programokat (amelyekben Magyarország a kijelölt irányító hatóság), valamint az osztrák-magyar és a szlovén-magyar programokat.

Magyarország emellett részt vesz két transznacionális együttműködési programban is. Ezek közül a közép-európai program még 2007 december elején megkapta a brüsszeli testület áldását, míg a délkelet-európai program (amelyben hazánk szintén irányító hatóság) a karácsony előtti turnusban került elfogadásra.

Az említett operatív programok elfogadása megnyitja az utat a közös monitoring bizottságok első üléseinek összehívása és a programindításhoz szükséges egyéb dokumentumok (végrehajtási kézikönyv, pályázói segédlet, stb.) elfogadása előtt. Az első pályázatok kiírására ezt követően kerülhet sor, várhatóan 2008 tavaszi hónapjaiban.

csoportot finanszíroznak. A költségvetés további részét a köz- és a magánszektorból származó 2,1 milliárd euró tenné ki. Az EU 2006-ban a GDP 1,85 százalékát fordította kutatás-fejlesztésre, amely igen messze áll a 2010-ben elérendő háromszázalékos céltól, de az Egyesült Államok 2,7 százalékos arányától is. Az EIT székhelyére Budapest, Wrocław és Bécs pályázik, de tekintettel arra, hogy az EU alapjogi ügynöksége Bécsben, míg az EU határvédelmi ügynöksége Varsóban van, Budapest jó eséllyel indul a versenyben.

Forrás: EUvonal

Szlovénia átvette az EU soros elnöki tisztségét

Januártól fél évre Szlovénia vette át Portugáliától az Európai Unió soros elnökségét. Janez Jansa miniszterelnök történelmi jelentőségű kihívásnak nevezte a megbízatást. Korábbi közlések szerint a szlovének először is a tavaly decemberben aláírt lisszaboni szerződés – vagyis az unió intézményes működési kereteit átalakító reformszerződés – időben történő hatályba lépéséhez kívánnak hozzájárulni. Ehhez az kell, hogy minden tagország, majd pedig az EP is ratifikálja a dokumentumot. Magyarországot ezt – négy nappal az aláírás után – elsőként tette meg.

Ha az összes megerősítés időben megtörténik, akkor a 2009-es EP-választásokat már a reformszerződés adta keretek között lehetne megrendezni. A féléves szlovén elnökség további prioritása a gazdasági növekedésről és munkahelyteremtésről szóló, megújuló lisszaboni stratégia továbbvitele, valamint az előrelépés a klíma- és energiaügyi kérdésekben.

Szlovénia erősíteni kívánja a Nyugat-Balkán európai perspektíváját, vagyis azt, hogy távlatilag a térség összes országának a jövője az uniós tagságban van. Az egyes országok persze eltérő utat tettek meg eddig, sőt az út iránya sem minden esetben egyértelmű. Horvátország már 2005-ben megkezdte a csatlakozási tárgyalásokat, és ezeken a „tananyag” 35 témafejezetéből 16-ot megnyitottak.

Szerbia esetében ugyanakkor a csatlakozási tárgyalásokat megelőző stabilizációs és társulási megállapodás sincs még életben, sőt a belgrádi parlament a minap úgy foglalt állást: Szerbia, ha elszakítja tőle Koszovót, nem kér az EU-tagságból. A szlovén elnökség kiemelt célkitűzései közé tartozik még a kultúrák közötti párbeszéd európai évének nyilvánított 2008 első felében az ezzel kapcsolatos rendezvények támogatása. Az esz-

tendő második felében Franciaország tölti be az unió soros elnöki tisztségét.

Forrás: MTI

Milliárdos kutatási PPP-k

Összefog a közsféra és a magántőke az uniós K+F színvonalának emeléséért

Tavasszal jelenhetnek meg az első pályázati felhívások az EU kutatási támogatásai között most debütáló közösségi–magán együttműködésekre (PPP-projektekre). A közös technológiai kezdeményezések (JTI) elnevezésű uniós kutatási PPP-k első körben négy szakterületen várják az érdeklődő cégek jelentkezését: a különféle készülékekbe ágyazott („láthatatlan”) számítógépek, az innovatív gyógyszerek, a légi közlekedés és a nanoelektronikai technológiák fejlesztése terén. A kutatási PPP-kre azért van szükség, mert bizonyos szakterületeken a meglévő uniós kutatási támogatási formák nem tudták biztosítani, hogy az EU a globális fejlődés élvonalába kerüljön. A most elindítandó JTI-k nagy léptékű kutatási-fejlesztési projektek megvalósítását célozzák. Hatalmas pénzek mozognak itt. A láthatatlan számítógépek továbbfejlesztésére létrehozott Artemis program például 1,7 milliárd eurót visznek be a résztvevő tagállamok, 420 millió eurót az Európai Bizottság, az iparág képviselőitől pedig legalább 2,1 milliárd eurós beruházásra számít az EU. A magánszféra részéről eddig a Daimler, a Chrysler, a Nokia, a Philips, a svájci ST Microelectronics és a Thales jelezte részvételét. Az Artemis olyan csipek továbbfejlesztését célozza meg, amelyek ma már – és a jövőben egyre inkább – az autóktól kezdve a mobiltelefonokon, repülőgépeken, mosógépeken és tévékészülékeken át számtalan műszaki termék működését határozzák meg. Az előrejelzések szerint 2010-re világszerte 16 milliárd ilyen láthatatlan számítógép működik majd, 2020-ra pedig számuk elérheti a 40 milliárdot. Sőt, ezek a parányi, sokoldalú csipek egyre inkább a fő értékét jelentik majd azoknak a készülékeknek, amelyekbe beépítették őket. Szakértői becslések szerint például a szórakoztató elektronikában 2010-re a termékek végső árából átlagosan 41 százalékot tesznek ki ezek a minikomputerek. Ha tehát az Artemis révén az EU-nak valóban sikerül világpiaci vezetővé válnia ebben az iparágban, az több mint százmilliárd eurós extra impulzust jelenthet a következő tíz évben az unió gazdaságának (Összehasonlításul: ez majdnem egyévnnyi magyar GDP-nek felel meg). Hasonló megfontolások vezérlik az uniót a nanoelektronikai technológiák fejlesztését célzó JTI, az Eniac elindításánál is. Ez a PPP

Rövid hírek

Lebontják az akadályokat az innováció útjából

Hat területen bontaná le az innováció fejlődése útjában álló akadályokat az Európai Bizottság. A testület reményei szerint javaslata az érintett ágazatok forgalmának erőteljes növekedését hozná, és munkahelyek tízezreit teremtheti meg Európában.

Az innovatív termékekben és szolgáltatásokban rejlő piaci lehetőségek jobb kiaknázása lebegett az Európai Bizottság szeme előtt, amikor a hét elején nyilvánosságra hozott javaslatában világossá tette: első körben hat fontos piacon törölné el az innováció útjában álló akadályokat. A testület szerint az e-gészségügy, a technikai textilek, a fenntartható építkezés, az újrahasznosítás, a bioalapú termékek és a megújuló energiák mind-mind olyan piacot képviselnek, melyek magas gazdasági és társadalmi értékkel bírnak. Emellett éves forgalmuk meghaladja a 120 milliárd eurót, s az EU területén 1,9 millió embernek adnak munkát. Az Európai Bizottság abban bízik, hogy mostani kezdeményezésével 2020-ra az ágazatok éves forgalma 300 milliárd euró fölé emelkedhet, az ezzel kapcsolatos álláshelyek száma pedig meghaladhatja a 3 milliót. Ezen piacok felemelkedését a testület elsősorban a jogszabályi környezet javításával, a közbeszerzési eljárások bátorításával és az egymással kompatibilis szabványok fejlesztésével kívánja elérni.

Magyarország utolsók között a GDP-ben

Magyarország az Európai Unió 27 tagállamát tekintve a 21. helyen áll a vásárlóerő-paritáson számított egy főre jutó GDP-t nézve, az összehasonlításban részt vevő 37 európai ország közül pedig a 24. helyen végzett – tette közze a Központi Statisztikai Hivatal (KSH). Magyarország esetében az egy főre jutó GDP volumenindexe az Európai Unió 27 tagállamának átlagához viszonyítva 2004-ben 63, 2005-ben

a nagyfokú miniaturizálást lehetővé tevő elektronikai alkalmazások kifejlesztését célozza. A remények szerint sok olyan területen is lehetővé teszi az elektronika felhasználását, amelyeken eddig nem volt lehetőség. Itt az együttműködésben a magánszféra részéről a Bosch, a Thales, a Thomson, az Infineon, két holland (az ASML és az NXP), illetve a francia Soitec félvezetőgyártó vesz részt. Az Eniacba 1,7 milliárd eurót pumpálnak a részt vevő tagállamok, 450 milliót az Európai Bizottság, és legalább 2,1 milliárdot a magánszféra. Az innovatív gyógyszereket kifejlesztő JTI (amely az IMI nevet kapta) egymilliárd eurónyi magán- és ugyanennyi közpénzből gazdálkodik majd. A negyedik, a légi közlekedés fejlesztését és a légi utazások környezeti terhelésének csökkentését célul tűző PPP (Clean Sky, azaz Tiszta égbolt néven) 680 millió eurót kap az EU-büdzséből, további 800 milliót pedig más forrásokból, főleg a légiközlekedési ipar magáncégeinek befektetéseiből.

Forrás: VG

Az uniós külpolitika az EU 2008-as költségvetésének nyertese

A kiadásokat továbbra is az uniós össztermék egy százaléka alatt tartva az Európai Parlament plenáris ülése megszavazta az Európai Unió idei költségvetését. Az uniós intézmények között tavaly november végén született megállapodást érdemben már nem módosítva az EP 120,3 milliárd euróban határozta meg a kiadásokat, ez az összesített GDP 0,96 százaléka. A költségvetési megállapodás egyik nagy nyertese az uniós külpolitika, amelyre a tavalyinál közel 11 százalékkal több pénz, összesen 8,1 milliárd euró jut.

Az eredeti tervekhez képest a most megszavazott változatban nő a Galileo műholdas navigációs program (300 millió euró), a koszosói EU-misszió, valamint a lisszaboni stratégiával összefüggő programok büdzséje is. Ez az első olyan közösségi költségvetés, amelyből a legnagyobb részt nem az agrártámogatások képezik, hanem a növekedés és a foglalkoztatás javítását célzó kiadások, bennek a felzárkóztatási támogatásokkal.

A szorosan vett közös kül- és biztonságpolitikára 285 millió eurót jut, ez 125 millió növekedést jelent tavalyhoz képest. A plenáris vitában Surján László (KDNP) a Galileinek tulajdonított szavakkal mondta, „sokéves akadékoskodás után mégis mozog a Galileo-program”. Azt is megkérdezte ugyanakkor: „Miért kellett a kényszer, miért nem lépett a

tanács már hamarabb? Miért próbálják évről évre csökkenteni a kohéziós politika forrását – idén is több mint 100 milliával? Miért kellett egy évtizedre visszafogni az új tagállamok agrártámogatását, s versenyeztetni egymással a közös piacon különböző módon támogatott európai polgárokat?” „Ne tekintsük az unió költségvetését kidobott pénznek. Olyan eszközről van szó, amely révén az európai polgár értéket kap pénzéért cserébe” – mondta a magyar képviselő.

Szent-Iványi István (SZDSZ) közleményt adott ki, amelyben arra emlékeztetett, hogy kezdeményezésére a költségvetés külön támogatási programot tartalmaz az oroszországi finnugor kisebbségek oktatási, kulturális és médiatevékenységének támogatására 2,5 millió euró értékben. A támogatási program előkészítő tevékenység, amelynek célja, hogy megvalósításának tapasztalatai alapján következő három évben az európai intézmények kidolgozassák egy végleges támogatási stratégia jogi alapját. Ez az első alkalom, hogy egy 2004-ben csatlakozott tagállam EP-képviselője sikerrel kezdeményezte előkészítő tevékenység elfogadását az uniós költségvetési eljárásban – áll a közleményben.

Forrás: MTI

Aláírták Lisszabonban az EU reformszerződését

A lisszaboni Jeromos-kolostorban az Európai Unió 27 tagállamának állam- és kormányfői, illetve külügyminiszterei aláírták az EU reformszerződését; Gyurcsány Ferenc magyar miniszterelnök és Göncz Kinga külügyminiszter a sorban tizenhatodikként látta el kézjegyével a dokumentumot. A Lisszaboni szerződés a korábban elvetelt európai alkotmány szerződés-tervezet szerepét hivatott betölteni, és az után lép életbe, hogy valamennyi tagállam ratifikálja azt. A dokumentum a tervek szerint 2009-ig új jogi alapokra helyezi az EU működését.

Az Örömdó hangjaira kezdődött aláírási ceremónián minden tagország állam- vagy kormányfője és külügyminisztere révén képviseltette magát.

Ez a jövő szerződése – hangsúlyozta az aláírást megelőző beszédében José Socrates, az unió soros elnöki tisztét betöltő Portugália miniszterelnöke. Socrates kiemelte: a tagállamok között új egyensúlyt teremt a szerződés, ami az európai polgárok számára új lehetőségeket nyújt jogaik gyakorlására. Mint mondta, a dokumentum elfogadásával Európa olyan közös célokra tud koncentrálni, mint a közös energiapolitika kialakítása és a globális felmelegedés elleni küzdelem.

Rövid hírek

64, 2006-ban 65 százalékot ért el. A 2006. évi adatok szerint a listát Luxemburg vezeti, ahol a 27 tagú uniós átlagának csaknem háromszorosa az egy főre jutó GDP. A második helyen Norvégia, a harmadikon pedig Írország szerepel.

A közép-kelet-európai országok közül Csehország a 20. helyen szerepel a 2006-os adatok alapján, megelőzve ezzel Magyarországot. Szlovákia a 25. helyet, Lengyelország pedig Horvátországgal együtt a 28–29. helyet foglalja el. A 37 ország listáját Albánia zárja, ahol az egy főre jutó GDP a 27 tagú uniós átlagának 21 százalékát termelték meg 2006-ban.

Milliárdok gazdaságfejlesztésre

Tizenkilenc pályázati kiírás jelenik meg a GOP keretében az idén

Várhatóan februárban jelennek meg az idei első gazdaságfejlesztési pályázatok. A Világgazdaság úgy értesült, hogy az Új Magyarország fejlesztési terv Gazdaságfejlesztés operatív programja (GOP) keretében összesen 19 kiírásra és a kétéves (2007–08-ra szóló) akciótervben meghatározott forrásból több mint 110 milliárd forint támogatásra számíthatnak a pályázni szándékozók ebben az esztendőben. A pályázatok nagyrészt a már tavaly megismert célokat – a kutatás-fejlesztést, innovációt, a vállalkozások komplex fejlesztését, a modern üzleti környezet elősegítését és a nem bankképes vállalkozások pénzügyi menedzselését – szolgálják, de új kiírás is lesz, például környezetvédelmi szempontú technológiai korszerűsítésre.

Lapunk információi szerint egyidejűleg kedvezőbb feltételekre is számíthatnak a pályázók. Tavaly a hasonló kiírásoknál nagy izgalmat váltottak ki az árbevétel-növekmény kötelező vállalására vonatkozó kikötések (VG, 2007. február 27., 5. oldal), főleg a magyar gazdaságnak a konvergenciaprogram által előrevezetett lelassulása következtében.

Az új kiírásokról és a várható könnyíté-

A szintén portugál José Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke azt mondta, a 27 tagállam újraegyesül a szabadság és a demokrácia körül. „Az EU az állampolgárokat akarja szolgálni és a globális kihívások elleni fellépést. Európa több akar lenni, mint egy kontinentális szereplő” – fűzte hozzá Barroso.

Internetes oldalt nyitott az Európai Bizottság csüörtörökön az új szerződésről. A http://europa.eu/lisbon_treaty címen elérhető oldal valamennyi uniós nyelven, könnyen áttekinthető formában mutatja be az új szerződés politikai újításait és intézményi reformjait, de tartalmazza a dokumentum teljes szövegét és a szerződéssel összefüggő más információkat is.

Forrás: MTI

Plusz milliárdok Svájtól

Mintegy 20 milliárd forintnyi fejlesztési támogatásról írt alá keretmegállapodást Bernben Bajnai Gordon magyar önkormányzati és területfejlesztési miniszter, Micheline Calmy-Rey, a Svájci Államszövetség elnöke és Doris Leuthard, Svájc gazdasági minisztere. Az ünnepélyes eseményen további kilenc kedvezményezett ország szakminisztere is megjelent.

Az Európai Unió és Svájc 2006. február 27-én kétoldalú megállapodás kötött, amelynek értelmében Svájc a 10, 2004-ben csatlakozott ország részére 5 éven át összesen 1 milliárd svájci frank értékben fejlesztési hozzájárulást biztosít. Ebből Magyarország részesedése bruttó 130 738 000 svájci frank – vagyis 19,7 milliárd forint. Az együttműködési program célja kettős. Egyrészt az Európai Unió tagállamai közötti, másrészt az érintett országok belső viszonyaiban tapasztalható egyenlőtlenségeket kívánja csökkenteni.

Magyarországon az első pályázati kiírások megjelenése 2008 nyarán várható. Az utolsó kifizetés határideje pedig 2017. június 14.

A miniszter kiemelte: „A Svájci Alap forrásainak minimum 40 százalékát a leghátrányosabb helyzetben lévő, észak-magyarországi és észak-alföldi régiókra fordítjuk.” Bajnai Gordon bízik abban, hogy a Svájci Alapnak köszönhetően kiteljesedhet az a fejlesztési folyamat, amely az elmúlt években megkezdődött a régióban.

A tárgyalások fontos eredményének tekintjük, hogy a projektek kiválasztásakor egyszerű, gyors, kétkörös döntési eljárást alkalmazhatunk. A napi szintű menedzsment nem egy brüsszeli székhelyű, hanem a budapesti svájci nagykövetségen felállított iroda feladata.

A hamarosan megjelenő pályázatok kedvezményezett köréről azt mondhatjuk, hogy a hatékonyság és a láthatóság alapelvét biz-

tosítandó minden egyes önálló projekt legalább 1 millió CHF értékű (155 millió forint) kell hogy legyen. Kisebb projektekből összeálló programok esetén ez a limit 4 millió CHF (612 millió Ft).

A svájci-magyar együttműködési program stratégiai keretszabályozásának részletes dokumentumát a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapján, a www.nfu.hu oldalon teszik közzé.

Forrás: NFÜ

Magyarország a schengeni övezetben

2007 december 21-re virradóra új tagokkal bővült a schengeni övezet. Nemcsak Magyarország, hanem – Ciprus kivételével – az összes 2004-ben csatlakozott uniós tagállam bekerült az Európai Unió területi közösségébe, amelyen belül a polgárok szabadon közlekedhetnek. Ez Magyarország esetében azt jelenti, hogy a magyar-szlovén, a magyar-osztrák és a magyar-szlovák határszakaszokon megszűnik az utazók ellenőrzése, míg Ukrajna, Románia, Szerbia és Horvátország felé továbbra is szolgálatot teljesítenek a határ-, vám- és pénzügyőrök. A Határőrség szervezeti különállása megszűnik, annak állománya a rendőrség kötelékébe integrálódik.

Az új tagok csatlakozásának előkészítésére az Európai Unió 2004-ben létrehozta az ún. Schengen Alapot. Ez az ideiglenes pénzügyi alap 2004 és 2006 között 165,8 millió euró segítséget nyújtott ahhoz, hogy a szélesíteni kívánt schengeni övezet új külső határain megvalósulhassanak a közösség biztonságát szavatoló technikai és szervezeti feltételek. A Schengen Alap létrehozói a külső határok őrzésével kapcsolatos fejlesztéseket, a mélységi ellenőrzés hatékonyságának növelését, a rendészeti szervek adatszolgáltatási képességének javítását, valamint a nemzetközi bűnügyi együttműködési képesség és kapacitás fokozását határozták meg célként.

A támogatás felhasználását a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség koordinálta és ellenőrizte. Az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium bruttó 35 milliárd forintot, a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága 7,3 milliárd forintot, a Gazdasági és a Közlekedési Minisztérium 3,2 milliárd forintot, a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala 4,5 milliárd forintot, a Külügyminisztérium pedig 1 milliárd forintot fordított a beruházásokra. Ezek révén komplex infrastrukturális, technikai és informatikai fejlesztések, valamint képzések valósultak meg, illetve javultak az úgynevezett mélységi ellenőrzés feltételei.

Forrás: NFÜ

Rövid hírek

sek részleteiről egyelőre nem kaptunk információt. A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) csupán annyit közölt, hogy a GOP irányító hatósága a tavalyi tapasztalatokat felhasználva jelenleg is dolgozik a 2008-as gazdaságfejlesztési pályázatokon, s ezek várhatóan az akciótér felülvizsgálatával véglegesülnek. Az Új Magyarország fejlesztési terv akciótérveinek a felülvizsgálatáról a tervek szerint január utolsó hetében dönt a kormány, a pályázatokról és azok menetrendjéről az NFÜ azt követően kíván tájékoztatni.

A GOP-on kívül a regionális operatív programokban is lesznek gazdaságfejlesztési pályázatok. A hét régió közül például Dél-Dunántúlon 6,255 milliárd forintos kerettel 5, Közép-Magyarországon 20 milliárd forintos kerettel 12 kiírás várható az idén.

Magyar topfelszólalók az EP-ben

Hegyi Gyula (MSZP) és Olajos Péter (MDF) – az Európai Parlament környezetvédelmi bizottságának tagjai – volt a két legaktívabb magyarországi európai parlamenti képviselő 2007-ben a felszólalások és az írásbeli kérdések tavalyi évre vonatkozó összesített adatai alapján. Hegyi 41, Olajos 39 alkalommal nyújtott be kérdést vagy szólt fel a parlamentben. Ketten összesen a 24 magyar EP képviselő kérdéseinek és felszólalásainak (335) mintegy negyedét (23,9%) adták. Olajos külön a benyújtott kérdések számában (13), Hegyi a felszólalásokat tekintve (31) végzett az élen. Olajos Péter egyébként nemcsak 2007-ben volt a legtöbbet kérdező magyar EP-képviselő. 2004–2007 között 66 alkalommal tett fel írásbeli vagy szóbeli kérdést, míg az őt követő Hegyi Gyula 24-szer, Surján László (KDNP) pedig 15-ször.

Brüsszelből jelentjük

Interjú Franco Frattinivel, az Európa Bizottság bel- és igazságügyi biztosával

Uniós kékkártya az amerikai zöldkártya mintájára

Jót tenne Európának gazdaságának a harmadik országból érkező, magasan kvalifikált munkaerő – nyilatkozta Franco Frattini. Elmondta azt is, hogy keményen lobbiznak az Egyesült Államokkal fennálló asszimmetrikus vízumkényszer megszüntéséért. Az Európai Bizottság bel- és igazságügyi biztosa beszélt a shengeni övezet határnyitásairól is.

A legális bevándorlásról szóló irányelvet most összelejtették. Ennek értelmében az Európai Unió az amerikai zöldkártyához hasonló kékkártyát adna ki mindazon harmadik országból érkező magasan kvalifikált munkavállalónak, aki Európába szeretne jönni s itt letelepedni. Mely országoknak van a legnagyobb szükségük a szakemberhiány enyhítésére?

Való igaz, hogy minden országban más típusú és más arányú magasan szakképzett munkaerőre van szükség. A felmérések azt mutatják, hogy egész Európának jót tenne, ha ilyen típusú munkaerő érkezne a kontinensre. Egyelőre nem tudjuk megmondani, hogy melyik tagország hogyan él az irányelvből fakadó lehetőségekkel, de mivel a tagországuk maguk kérték ezt a szabályozást, reméljük, hogy minél többen alkalmazni is fogják.

Ön mit vár ettől az irányelvtől?

Szerintem a jelenlegi globális gazdasági helyzetben rendkívül fontos lenne, hogy a magasan képzett munkaerőt Európa is befogadja. A gazdaságunknak, a vállalatainknak szükségük van ezekre az emberekre, akik egyidejűleg tisztelik a közösségi szabályokat. A másik célja ennek az irányelvnek, hogy megállítsa az agyelszívást.

A Bizottság tervezi, hogy felállít egy közös hivatalt vagy ügynökséget, amely az Európába megérkező professzorokat menedzseli?

Minden tagország feladata, hogy kijelöljön egy olyan közigazgatási hivatalt vagy testületet, amely felelős lesz a kékkártyák ki-

adatásáért. Ez a hivatal lesz az, amely elindítja a szükséges eljárást, és segít a munkavállalóknak letelepedniük.

Az új európai uniós tagországok részére még mindig az ún. asszimmetrikus vízumkényszer van hatályban, azaz még mindig kötelező előírás a vízum kiváltása, amennyiben az Amerikai Egyesült Államokba szeretnének utazni. Ön sokat lobbizott azért, hogy megszűnjön ez a felemás helyzet, és végre mi is vízum nélkül léphessünk rá az amerikai kontinensre. Sajnos egyelőre nem sok sikerrel. Mit tervez az Európai Bizottság, hogy véget vessen ennek a diszkriminatív helyzetnek?

Teljesen egyetértek önnel, hogy ez a felemás helyzet teljesen elfogadhatatlan az Európai Unió számára. Szeretném biztosítani önt és polgártársait, hogy az Európai Bizottság és jómagam mindent megteszünk azért, hogy végre egy közös vízumpolitika lépjen életbe. Reméljük, hogy meg tudunk állapodni az Egyesült Államokkal, amely minden EU-tagországgal szemben az azonos elbánás elvének alkalmazását jelenti.

Amikor idén nyáron lejárt az az Egyesült Államokkal kötött, egyszerűen PNR-egyezménynek nevezett ideiglenes megállapodás, amelyet még egy európai bírósági határozat miatt kellett életbe léptetni, akkor felröppent az a hír, hogy az Európai Unió valami újat akar belecsempészni az utas listák szabályozását tartalmazó új egyezménybe. Mi a leglényegesebb különbség a július előtti és utáni megállapodás között?

Legjelentősebb változás talán az volt, hogy az európai állampolgárok hatékony adatvédelmét állítottuk a szabályozás közép-

pontjába. Az Amerikába utazó állampolgáraink adataihoz az amerikai hatóságok csak korlátozottan juthatnak hozzá (34 helyett 19 adatot adunk meg), azokat csak korlátozott időre tárolhatják, csak adott hatóságok férhetnek hozzájuk és ahelyett, hogy azokat az amerikai hatóságok „húznák ki” belőlünk (pull-rendszer), most a mi légitársaságaink automatikusan odaadják majd az amerikai félnek. Ez az új push-rendszer 2008. január 1-től lép életbe.

Szintén a nyár folyamán történt, hogy egy egységes politikai fellépés következtében a prümi egyezményt az Európai Unió acquis-ába emelték. Ennek értelmében megszűnt annak az akadály, hogy a nemzeti DNS- és ujjlenyomat-adatnyilvántartó rendszerek és a lopott járműveket tartalmazó adatbázisok tartalmát megnyissák egymás előtt a tagországok. Vajon a Bizottság hogyan lesz képes egyszerre betartatni a titoktartásra és személyes adatvédelemre vonatkozó rendelkezéseket, valamint fenntartani a közbiztonság magas szintjét? Vajon az ön által sokat emlegetett fejlett technológia bevétele képes lesz egyensúlyban tartani e két oldalt?

Valóban úgy gondolom, hogy a mai technikai fejlődés sokban segítségünkre lehet, így abban is, hogy megtaláljuk a helyes arányokat, amikor egyszerre beszélünk biztonságról és az alapvető emberi jogok védelméről, mint most az egyének személyes adatainak a védelméről. Számomra nagyon fontos a kettő közötti egyensúly fenntartása. Az információhoz való közvetlen hozzáférés miatt az egyezménybe be kellett építeni egy biztosítékrendszert, amely a személyes adatok védelmét tiszteltetben tarja. Ilyen például a személyes adatok tárolására és kezelésére vonatkozó rész.

A Miniszterek Tanácsa végre zöld utat adott Magyarországnak és a 2004-ben egyidejűleg csatlakozott nyolc tagország schengeni övezetbe való belépésének (Ciprus kivételével). Év végére mindenki nagy örömeire megszűnnek a határok volt és új tagországok között. Bár egy ideje a tagországok többsége politikailag és technikailag is készen állt a határnyitás előtt, a sorompó csak most fog felnyíltni. Minek köszönhető a késlekedés?

Hatalmas munka áll mögöttünk. Ha belegondol abba, hogy csak egy határszakasz megnyitáskor mennyi mindennek kell például biztonságtechnikailag megfelelni ahhoz, hogy ez a biztonság fenn is maradjon, akkor a rendelkezésre álló felkészülési idő nem is volt olyan hosszú. Valójában az elmúlt két esztendőben, az új tagországok jelentősen fejlődtek a külső határigazgatás, a vízumkiadás, az adatvédelem és a rendőrségi együttműködés területén. Talán annak is köszönhető, hogy év végére felkészültek a tagországok, mert igen sok ellenőrzésen kellett átmenniük. A schengeni információs rendszer második generációjához (SIS II-höz) való csatlakozás csak úgy volt lehetséges, hogy minden lépésnél jelen voltunk. A belső schengeni övezet védelme arra épül, hogy a rendelkezésünkre álló információkat kicseréljük és megosztjuk, legyen eltűnt, körözött vagy egy országból kitiltott személyről szó, vagy egy elveszett, ellopott tulajdonról. November elején aztán a tagországok bel- és igazságügyi miniszterei is meghozták azt a politikai döntést, amelynek értelmében nincs többé akadálya annak, hogy megtörténjen a határnyitás, s megszűnjön a belső ellenőrzés; az új tagországok megfelelnek minden elvárásnak.

Köztudott, hogy amikor Magyarország teljes tagja lesz a schengeni övezetnek, állampolgárainak sokkal könnyebb lesz utazniuk, mint

azoknak a honfitársaiknak, akik a határ másik oldalán ragadtak. Élveznek ők majd valami előnyt határátkelésük során?

Sajnos nem. Például a román–magyar határszakaszon a schengeni határookra előírt szigorú szabályokat kell mindenkinek kötelezően betartania.

A határnyitást 2007. december 21-én éjjelre tervezik. Hol ünnepli ön ezt az újabb bővítési hullámot?

Én mindenhol ott leszek. Az ünneplést Németországban kezdjük és Szlovéniában zárjuk. December 21. és 22. között megfordulok a közös német–lengyel–cseh határon fekvő Citau–Zitava határon, majd a közös finn–balti határt jelentő tallini kikötőben, ezt követi a közös osztrák–szlovák határszakaszon fekvő Berg, majd ellátogatok a magyar–osztrák határra, Hegyeshalomra és végül a közös olasz–szlovén Skofikje–Rabuiése határra. A program percre pontosan be van osztva, hogy mindenki beleférjen.

Voller-Szenci Ildikó
2007. december

PÁLYÁZNI MUSZÁJ, még az önkormányzatoknak is!

A rovatunkban feldolgozott témákkal az önkormányzati vezetőknek szeretnénk segítséget nyújtani.
Információ: Makai Attila 06 (1) 354-1638, aditus@aditus.hu

Informatikai infrastruktúra fejlesztése a közoktatási intézményekben (TIOP-1.1.1/07/1)

Modern számítástechnikát minden iskolának!

A Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program keretében 2007.12.18-án hirdették meg A pedagógiai, módszertani reformot támogató informatikai infrastruktúra fejlesztése című pályázatot. Mivel a közoktatási infrastruktúra fejlesztésére kiírt pályázatok nem nyújtanak lehetőséget Infokommunikációs Technológiák beszerzésére (kivéve a Közép-magyarországi Régiót), ezért ez a pályázati konstrukció ezt hivatott pótolni.

A fejlesztés az óvodákat leszámítva minden közoktatási intézmény számára egységes alpinformatikai infrastruktúrát biztosít, mely nélkülözhetetlen feltétele a kompetenciaalapú oktatás elterjesztésének, valamint hozzájárul a területi különbségek mérsékléséhez vagy kiegyenlítéséhez. Az informatikai eszközök beszerzésének pályáztatása két körben valósul meg, a második pályázati kiírás 2009 és 2013 között jelenik majd meg.

Jelen pályázat meghirdetésekor a rendelkezésre álló keretösszeg 24,2 milliárd forint, amelyből várhatóan 2500 pályázat fog részesülni.

PÁLYÁZÓK KÖRE:

Jelen pályázati kiírás keretében az alábbi szervezetek pályázhatnak (KSH-besorolással):

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény szerinti alábbi nappali szakrendszerű nevelési-oktatási intézmények fenntartói (önkormányzatok (32) – települési, megyei, kerületi, fővárosi –, egyházak (55), non-profit szervezetek (56, 57, 59) – beleértve a helyi önkormányzatok intézményi társulásai is):

- általános iskola,
- szakiskola,
- gimnázium,
- szakközépiskola,
- gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmény,
- iskolai feladatot ellátó többcéltű intézmények.

A fenntartó köteles egy pályázat keretében az összes – a fent felsorolt intézménytípusokba tartozó, formai és jogosultsági követelményeknek megfelelő – feladatellátási helyére pályázni. Ha a pályázat olyan feladatellátási helyet is tartalmaz, amely formai vagy jogosultsági szempontok miatt kizárásra kerülne, ettől a pályázat egésze még érvényes marad, csak az érintett feladatellátási hely pályázatrésze kerül elutasításra.

NEM PÁLYÁZHAT AZ A KÖZOKTATÁSI INTÉZMÉNY FENNTARTÓ, AMELY:

- gazdasági társaság, kivéve azon átalakult közhasznú társaságokat, melyek nonprofit gazdasági társasággá történő átalakulása jogszabályi előírás alapján történt,
- természetes személy, mint egyéni vállalkozó.

A fenntartók az alábbi intézménytípusokba tartozó feladatellátási helyeik támogatására nem pályázhatnak:

- gyógypedagógiai tanácsadó, korai fejlesztő és gondozó központ;
- nevelési tanácsadó,
- logopédiai intézet,
- továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadó,
- azon szakiskolák, szakközépiskolák gyakorló helyei, műhelyei, amelyek TISZK (Térségi Integrált Szakképző Központ) tagok,
- alapfokú művészetoktatási intézmények,
- kollégiumok, diákotthonok,
- pedagógiai szolgáltatók.

TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK KÖRE

A támogatás kizárólag a következőkben feltüntetett informatikai infrastruktúra eszközcsomagok beszerzésére szolgál. Az egyes eszközök önálló beszerzése nem támogatott. A beszerezhető eszközök számának és a pályázatra való jogosultságnak a megállapítására egy különálló kalkulátort készít a kiíró, amely a www.nfu.hu címen lesz elérhető 2008. január 15-től.

A csomagok, melyek mindegyikéhez automatikusan tartozik egy 10 órás ingyenes felhasználói képzés, előzetes specifikáció alapján kerültek meghatározásra.

INFORMATIKAI INFRASTRUKTÚRA ESZKÖZCSOMAGOK:

1) Iskolai munkaállomás-csomag (PC), amely az alábbi tevékenységekkel összefüggésben használható:

- digitális tartalmak óráközi használata,
- csoportos vagy egyéni feladatmegoldás,
- elektronikus számonkérés és vizsgáztatás,
- szakantárgyi oktatás, nyelvvoktatás (nyelvi labor).

Jogosultság:

Új iskolai munkaállomásból minden győztes pályázó részesül az adott feladatellátási helyen tanuló diákok arányában, ami 10 tanuló/számítógép. Az igényelhető munkaállomások számából azonban levonásra kerül a már meglévő multimédia-képes munkaállomások száma.

2) Tantermi csomag, amely az alábbi tevékenységekkel összefüggésben használható:

- digitális tartalmak óráközi használata,
- digitális tartalmak egyéni fejlesztése,
- csoportmunka,
- frontális oktatási módszertanok bevezetése,
- elektronikus mérés-értékelés használata (óraközi feleltetés, dolgozatírás, stb.),
- kapcsolódás (és adatgyűjtés) az elektronikus adminisztrációs rendszerekhez (E-napló).

Jogosultság:

Tantermi csomagból minden győztes pályázó részesül az adott feladatellátási helyen működtetett osztálytermek és szaktantermek arányában, 40%-os lefedettségben. Az igényelhető tantermi csomagok számából azonban levonásra kerül a már meglévő interaktív táblák száma.

3) Szavazócsomag, amely az alábbi tevékenységekkel összefüggésben használható:

- óráközi elektronikus mérés és értékelés az elhangzottak érthetőségével kapcsolatban,
- csoportmunka,
- IKT eszközökkel támogatott óráközi feladatmegoldás, számonkérés.

Jogosultság:

Szavazócsomag igénylésére a fenntartó kizárólag tagintézmények feladatellátási helyei után jogosult. A szétosztás a rendelkezésre álló csomagok számának erejéig történik.

4) Alkalmazás szervercsomag, amely az alábbi tevékenységekkel összefüggésben használható:

- intézményi online tartalom-, kommunikációs, adminisztrációs és üzemeltetési szolgáltatás fejlesztése (iskolai portál és alapinfrastruktúra),
- kapcsolódás (és adatgyűjtés) az elektronikus adminisztrációs rendszerek központi alkalmazásaihoz,
- intézmények és tanár-diák-szülő közötti kapcsolattartás.

Jogosultság:

Azon feladatellátási helyek számára, amelyek nem jogosultak a Tiszta szoftver program által biztosított szerver szoftver használatára, a csomag biztosít szerverszoftvert is. Alkalmazás szervercsomag igénylésére a fenntartó kizárólag a székhely feladatellátási helye után jogosult. A szétosztás a rendelkezésre álló csomagok számának erejéig történik.

5) Kiegészítő SNI IKT csomag az alábbi sajátos nevelési igényű diákok számára:

- vakok,
- gyengénlátók,
- siketek,
- hallássérültek,
- mozgássérültek,
- enyhén és középsúlyosan értelmi fogyatékosok.

Jogosultság:

SNI csomagból azon feladatellátási helyek részesülhetnek, amelyek a fenti sajátos nevelési igényű tanulót oktatnak. A tanításukhoz szükséges speciális eszközök 200.000 Ft/SNI-s diák arányában igényelhetők.

KÖTELEZŐEN MEGVALÓSÍTANDÓ TEVÉKENYSÉGEK, BESZERZÉSEK:

A pályázó köteles nyertes pályázat esetén:

- regisztrálni a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapján, mely cím a közel jövőben megtalálható lesz a honlapjukon;
- az elnyert eszköztámogatás keretében kiszállításra kerülő eszközök fogadására, a telepítés engedélyezésére az adott feladatellátási helyre vonatkozóan;
- az eszközök telepítését követően a kijelölt létszámú pedagógus részvételét biztosítani az adott feladatellátási helyen a használatba vételhez szükséges felkészítéssel;
- az adott feladatellátási helyre vonatkozóan, támogatási döntést követően 1 éven belül informatikai stratégiát készíteni (az erre vonatkozó szempontrendszer a pályázati útmutató 9. sz. mellékletében található);
- a pályázat elnyerését követő egy éven belül feladatellátási helyenként legalább egy pedagógus részvételét biztosítani az infokommunikációs technológiák (IKT) oktatásban történő alkalmazását, IKT-alapú módszertani és a Sulinet Digitális Tudásbázis (SDT) használatát elősegítő pedagógus továbbképzésen minden, a pályázatban érintett feladatellátási helyen;
- a beszerzett eszközök beüzemelésének időpontjától a pályázatban érintett feladatellátási helyek részére rendszergazda szolgáltatást biztosítani
- a pályázat elnyerését követő egy éven belül feladatellátási helyenként legalább az elnyert tantermi csomagok számának felével egyező bemutató órát tartani a szülők számára.
- a Köznevelési esélyegyenlőségi gyakorlati útmutató és mellékletei alapján Köznevelési esélyegyenlőségi helyzetelemzést és intézkedési tervet elfogadnia és benyújtania legkésőbb 2008. december 31-ig, valamint erről szándéknyilatkozatot szükséges a pályázat mellé csatolnia (Azon pályázók, amelyek szerepelnek a Települések, amelyek 40% hátrányos helyzetű tanulói arányt meghaladó általános iskolával rendelkeznek című listán, kizárólag az Oktatási és Kulturális Minisztérium köznevelési esélyegyenlőségi szakértője által jóváhagyott köznevelési esélyegyenlőségi dokumentumokat nyújthatják be a pályázat mellékleteként.);
- a hatályos jogszabályokban meghatározott tájékoztatási és nyilvánossági kötelezettségeknek eleget tenni, a támogatásról az ott meghatározott módon és tartalommal információt nyújtani;
- a pályázat végső beszámolóját könyvvizsgálói hitelesítéssel ellátni abban az esetben, ha az elnyert támogatási összeg meghaladja az 50 millió forintot.

NEM TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK KÖRE

- nevelő-oktató munkához kapcsolódó tartalmi fejlesztések,
- a projekt céljaihoz nem kapcsolható eszközbeszerzések,
- passzív hálózati elemek beszerzése.

TÁMOGATÁS ÖSSZEGE ÉS MÉRTÉKE

A jelen pályázat keretében elnyerhető támogatás mértékét a kalkulátor összesített adata határozza meg. A pályázónak nem szükséges önrésszel rendelkeznie, mivel a projekt elszámolható összes költségének 100%-a támogatott.

BEADÁSI HATÁRIDŐ

A pályázat 2008. február 1-től 2008. március 31-ig nyújtható be.

Rovatunkban a tanácsadóink által elkészített és menedzselt projektek közül válogatunk.

Aditus-részvétel a Dél-alföldi Operatív Program pályázatán (DAOP-2007-3.1.2.)

Kerékpárút-hálózat fejlesztése Újkígyóson

A Dél-alföldi Operatív Program keretében a kerékpárút-hálózat fejlesztésére kiírt pályázatra (DAOP-2007-3.1.2.) az arra jogosultaknak, azaz önkormányzatoknak, önkormányzati vagy többcélú kistérségi társulásoknak, illetve központi költségvetési szerveknek és intézményeiknek (kiemelten a Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság-nak) 2007. május 29.-től 2007. augusztus 31-ig nyílt lehetősége pályázatot benyújtani.

A konstrukció célja a régióban helyi, helyközi, hivatásforgalmi, turisztikai és egyéb célú kerékpárutak építése, a régió kerékpáros közlekedési infrastruktúrájának kialakítása, bővítése, a nemzetközi és az országos kerékpárút-hálózatokhoz való csatlakozás biztosítása, a már meglévő elemek hálózatba szervezése környezeti szempontból fenntartható módon. Ezek mellett még célja a kerékpáros túraútvonalak megvalósítása, kijelölése, kitáblázása, megismertetése, kerékpársávok felfestése, valamint a kulturált kerékpáros közlekedéshez kapcsolódó létesítmények megteremtése.

A pályázat keretében minimum 10 millió Ft, de maximum 300 millió Ft igénylésére volt lehetőség, amelyhez minimum 10 százalékos önrész biztosítását kellett a pályázónak vállalnia.

A pályázat által támogatható tevékenységek az alábbiak voltak:

- A Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács által megtárgyalt, az Országos Területrendezési Tervről szóló XXVI. törvényben és annak módosító javaslatában szereplő, országos kerékpárút-törzshálózat (az EuroVelo szakaszok kivételével) és a megyei rendezési tervekben rögzített térségi jelentőségű kerékpárutak nyomvonalainak figyelembe vételével meghatározott nyomvonalakon vezetett turisztikai célú kerékpárutak építése.
- 4 és 5 számjegyű mellék, állami és önkormányzati utak településeken belüli, külterületi, belterületi átkelési, továbbá az 1–3 számjegyű utak belterületi szakaszai mentén vagy egyes szakaszai mentén, valamint egyéb nyomvonalon vezetett, a mindennapos közlekedés részére közlekedésbiztonsági, hivatásforgalmi és egyéb célú kerékpárutak építése

Ezen kötelezően megvalósítandó tevékenységekhez még a következő kiegészítő (önállóan nem pályázható) tevékenységek társulhattak:

- A kerékpárút alatt és mellett található, csak infrastrukturális elemek (csapadékvíz-elvezetés, közvilágítás stb.) korszerűsítése,
- Forgalmóbiztonsági berendezések, informatikai tájékoztató, túraútvonalakat kijelölő táblarendszerek, kerékpártárolók.

A pályázat eredményei 2007. november 27-én születtek meg. A nyertesek listáján szerepelt az újkígyósi kerékpárút-hálózat fejlesztése is, mely projekt megvalósításához a település 74 700 ezer Ft támogatásban részesült.

A TELEPÜLÉS:

Újkígyós a dél-alföldi régióban, Békés megyében, a gyulai kistérségben található, Békéscsabától hozzávetőlegesen 15, Gyulától 20 kilométernyi távolságra. A település területe 54,92 km², lakosai száma 5 723 fő, csökkenő tendenciát mutat.

Hagyományosan mezőgazdasági orientáltságú település, az ország egyik legjobb minőségű termőföldje övezi, ezért a település gazdaságát elsősorban a mezőgazdaság jellemzi. A szántóföldi növénytermesztés és állattartás az utóbbi években sokat veszített népszerűségéből, és egyre inkább a kertészeti kultúrák felé orientálódik a termelés. Az élelmiszerfeldolgozó-ipar még csak kezdetlegesen van jelen. A település óvodája 168 férőhelyes, százszázalékos kihasználtságú általános iskolájába pedig 415 gyerek jár.

A PROJEKT

A településen a 4431-es út halad keresztül, amellyel párhuzamosan húzódó kerékpárút kiépítése a 80-as évek elején kezdődött. Jelenleg már kiépült a Szabadkígyós és Újkígyós közötti külterületi kerékpárút, illetve a településtábla és a piac (Gyulai út és Petőfi utca kereszteződése) közötti belterületi szakasz. A pályázat segítségével építeni tervezett kerékpárút e szakaszhoz fog csatlakozni, így több mint 5 km-es kerékpárút-hálózat alakul ki, amely a meglévő nyomvonaltól 500 méteres távolságon belül két tanyát érint, és így csatlakozik Újkígyós is a Dél-Alföldi Regionális Fejlesztési Tanács (DARFT) által támogatott kerékpár-hálózatra.

Újkígyóson nagyon népszerű a kerékpáros közlekedés, így a település központjába vezető két utcán jelentős kerékpáros forgalom

zajlik. A meglévő hálózat fejlesztésekor, nyomvonalának kijelölésekor elsősorban a helyi lakosság közlekedési szokásait vették figyelembe. Így a nyomvonal érinti az általános iskolát, az egészségházat (két háziorvos, egy gyermekorvos, védőnők, fogorvos), a postát, az idősek otthonát, a könyvtárat, a művelődési házat, a települési rendezvényeknek helyet adó teret, a helyközi buszközlekedés öt buszmegállóját.

A tervezett belterületi szakasz három részből áll:

1. Gyulai út:

A település közlekedési ütőere, a településen átmenő 4431 országos közút forgalma 2795 E/nap. A tervezett szakasz hossza 1138,92 fm. A piacot köti össze a település utolsó utcájával, érintve a régi strand területét, amelyet a település rekreációs központjának szán a település vezetése.

2. Arany János utca:

A forgalomszámlálási adatok szerint a forgalma 2325 E/nap. A tervezett szakasz hossza 909,51 fm. A Gyulai utat köti össze a Kossuth utcával: rácsatlakozik József Attila utcára, érinti a napközi otthon, a könyvtárat, az egészségházat, a művelődési házat.

3. József Attila utca:

Az utca forgalma a mérnökiroda által lefolytatott forgalomszámlálás szerint 1628 E/nap. A tervezett szakasz hossza 241,68 fm. Párhuzamos utca a Gyulai úttal, az Arany János utcát köti össze a Petőfi utcával, érintve az általános iskolát, a postát, az idősek otthonát és a település központi parkját (ide tervezik építeni a település új óvodáját).

A település központja az Arany János utca-, Kossuth utca-, Petőfi utca-, Gyulai út által határolt terület, a Gyulai úton bonyolódik a közlekedés legnagyobb hányada. A fejlesztés hatására megoldódik mind a Gyulai út mentén, mind a központi részen a biztonságos kerékpáros közlekedést.

A kerékpárút révén a település turisztikai látnivalóinak nagy része is elérhetővé válik, így a korábbi strand helyére tervezett park, a rekultivált bányató, a településközpont és a római katolikus templom.

A PROJEKT CÉLJAI

A projekt általános célja a belterületen kerékpárút kiépítése, hálózati formába szervezésével csatlakozás a településeket összekötő kerékpárútra, a kiegészítő fejlesztések megvalósítása.

A projekt konkrét célja:

A hiányzó szakaszon a kerékpárút megépítése a Gyulai úton, kerékpárút létesítése az Arany János utcán és a József Attila utcán, nyolc fedett kerékpártároló kihelyezése, ezáltal a biztonságos kerékpározás tárgyi feltételeinek megteremtése, a kerékpáros közlekedés népszerűsítése, egységes és összefüggő kerékpáros hálózat kialakítása Újkígyóson, rácsatlakoztatása Szabadkígyósra.

A PROJEKT HATÁSAI

- Az érintett útszakaszokon a kerékpárút kiépítésének szükségességét alátámasztják a baleseti statisztikák. Hatására biztonságosabbá válik a kerékpáros közlekedés.

- A fejlesztés révén Újkígyós rácsatlakozik a Makó–Mezőhegyes–Mezőkovácsháza–Kétegyháza–Szabadkígyós–Gyula–Békéscsaba–Doboz–Vésztő–Szeghalom kerékpárút-hálózatra, így a település központja is egy kiemelt kerékpáros úthálózat része lesz.
- A projekt hozzájárul ahhoz, hogy a Kossuth Lajos utcán található önkormányzati épület jobban megközelíthetővé váljon kerékpárral is.
- A projekt megvalósulásával a Szabadkígyós és Újkígyós között ingázók helyzetében is javulás következik be, mivel sokan járnak át Újkígyósra kerékpárral, elsősorban az egészségügyi szolgáltatások, oktatási-nevelési intézmények szolgáltatásainak igénybe vételéhez, illetve munkahelyekre.
- A fejlesztés gazdasági érdekeket is szolgál, hiszen a kerékpárút megépítésével jelentősen könnyebbé válik a településen található munkahelyek megközelítése is.
- Emelkedni fog a kerékpárral közlekedők száma, így az egészséges, környezettudatos életmód is előtérbe kerül.

A projekt megvalósítását 2008. február 4-én kezdik meg, és befejezésére 2009. április 30-ára várható.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Az új fejlesztési időszak kifizetéseiben első helyen áll Magyarország

Az uniós támogatási rendszer 2007-es eredményei

Mintegy 540 milliárd forint kifizetett uniós támogatás a Nemzeti Fejlesztési Terv keretében, 8 ezer pénzügyileg is lezárt projekt, Brüsszellel az első között aláírt fejlesztési terv, a 2007–2013-as időszak legelső meghirdetett pályázatai Európában. Ezek a 2007-es esztendő eredményei számokban. És a tempó nem lassul: az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében a magyar pályázók 182 újonnan meghirdetett tenderen 1300 milliárd forintnyi uniós fejlesztési forrásra pályázhattak és pályázhatnak. November végére az első kifizetések is megtörténtek. Ezzel a 2007-2013-as fejlesztési időszakban Magyarország az unió huszonhét tagállama közül az első helyen áll.

Az I. NEMZETI FEJLESZTÉSI TERV

A nyertes pályázóknak eddig összesen kifizetett 540 milliárd forintból 350 milliárd az elmúlt bő egy év termése. Az I. Nemzeti Fejlesztési Terv pénzügyileg lezárt projektjeinek száma 2007 végére meghaladta a nyolcezeret.

A kifizetések felgyorsításához hozzájárult az az akció, amelyet március végén Nagytakarítás címmel hirdetett meg a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség. A cél az volt, hogy szeptember 15-ig egy százalék alá csökkenjen az intézményrendszer hibájából kilencven napon túl ki nem fizetett számlák aránya. A Nagytakarítás ideje alatt – az időközben beérkezett számlákkal együtt – összesen 80 ezer számla kifizetése történt meg 77 milliárd forint értékben, ezemélgyszáz pályázó részére. A Nagytakarítás eredményeként 2007 őszére az intézményrendszer hibájából kilencven napnál régebben kifizetésre váró számlák összértéke 0,9 milliárd forint volt.

Az I. Nemzeti Fejlesztési Terv kézzelfogható eredményeket hozott a 2007-es esztendőben – jelentős beruházások egész sora fejeződött be uniós támogatással.

Megszépült a Pannonhalmi Főapátság környezete, a püspökladányi radarállomás átadásával megújult a polgári légiirányítás, Szolnoktól Esztergomon, Sopronon és Szentesen át Bátorfyerenyéig megannyi település főtere épült újjá, új iskolákban és új tantermekben kezdődhetett meg a tanév szerte az országban, és decemberben Debrecenben átadták azt az Augustus egészségcentrumot, amely – a 12 milliárdos beruházás eredményeként – az I. Nemzeti Fejlesztési Terv legnagyobb egészségügyi beruházása volt.

A KOHÉZIÓS ALAP BERUHÁZÁSAI

Leginkább a kivitelezés, az építkezések jegyében telt – a közlekedés terén az eredeti ütemtervhez képest néhol kisebb csúszások-

kal – a 2007-es esztendő a kohéziós alap projektjeinél is. Ezekre a legkésőbb 2010 végéig megvalósuló, országos jelentőségű környezetvédelmi és közlekedési beruházásokra – az ISPA előcsatlakozási alap forrásaival együtt – mintegy 375 milliárd forintot ítélt meg hazánkban az Európai Unió.

Az uniós forrásból megvalósuló huszonöt nagy környezetvédelmi beruházás hatmillió állampolgár életminőségét javítja majd. A szilárdhulladék-kezelés terén megvalósuló beruházások másfél ezer települést érintenek, míg a szennyvízkezelés terén támogatott fejlesztések kilenc megyei jogú városra és a fővárosra koncentrálnak. Elindult a 41 települést és 109 ezer lakost érintő észak-alföldi ivóvízminőség-javítási beruházás is.

A 2000 és 2006 között elfogadott kilenc nagy közlekedési projekt megvalósítása során összesen mintegy 600 kilométernyi vasúti vonalszakasz és felsővezeték újul meg, az elavult jelző-és biztonsági rendszerek cseréjével javul az utasok biztonsága, a környezetvédelmet pedig a zajvédő falak segítik. A közúti fejlesztések részeként a 3., 35., 2., 6., 42., 47. és 56. számú főutak körülbelül 430 kilométeres szakaszának korszerűsítése zajlik, és a kohéziós alap támogatásával épül meg az M0-s körgyűrű 26,5 kilométeres keleti szektora és a sztráda 12,2 kilométeres gödöllői átkötése is.

Az ÚJ MAGYARORSZÁG FEJLESZTÉSI TERV

Az I. NFT futó projektjeivel kapcsolatos tennivalókon túl a 2006-os év vége és a 2007-es esztendő első fele az Új Magyarország Fejlesztési Terv és az operatív programok folyamatos brüsszeli egyeztetésével telt a Nemzeti Fejlesztési Ügynökségnél.

Az EURÓPAI UNIÓBAN

ELSŐKÉNT JELENTEK MEG AZ ÚJ PÁLYÁZATOK

A 2007–2013-as időszak első európai uniós pályázata a huszonhét tagállam közül Magyarországon jelentek meg, még január 30-án, egy 30 milliárd forintos, a hátrányos helyzetű kistérségekre is figyelő vállalkozásfejlesztési és munkahelyteremtő pályázati csomag részeként. Azóta az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében 180 pályázati kiírást jelentetett meg a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, csaknem 1300 milliárd forint értékben. Vagyis az Új Magyarország Fejlesztési Terv első évében meghirdetett pályázatok összértéke majdnem kétszerese a 2004–2006-os fejlesztési terv teljes hároméves keretének! A december közepéig meghirdetett pályázati csomagok közül a legnagyobb keretösszegűek a környezetvédelmet (556 milliárd forint), a vállalko-

zásokat (313 milliárd forint), az egészségügy fejlesztését (146 milliárd forint) és az oktatás megújítását (111 milliárd forint) szolgálják. Természetesen üzenetértéke is van azoknak a nagy, tematikus pályázati csomagoknak, amelyeket az elmúlt egy év során meghirdetett a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség.

A LEGHÁTRÁNYOSABB HELYZETŰ KISTÉRSÉGEKÉRT

Nem mondunk le senkiről szlogenel indította el az ügynökség azt az összetett felzárkóztatási programot, amelynek célja, hogy az ország 33 leginkább hátrányos helyzetű kistérségének lehetőségteremtse a felzárkózásra, az ott élők számára pedig esélyt adjon az európai minőségű életre. A következő időszakban e kistérségekbe mintegy 430 milliárd forint európai uniós fejlesztési forrás juthat az Új Magyarország Felzárkóztatási Program részeként, az ott élők foglalkoztathatóságának és életminőségének javítására, e kistérségek gazdasági teljesítményének növelésére, az ott működő vállalkozások fejlesztésére, valamint a környezetvédelemre és a közlekedési és telekommunikációs infrastruktúra javítására. Az NFÜ emellett kiemelt figyelmet szentel annak, hogy pályázóképessé tegye és felkészítse e kistérségeket az uniós fejlesztési források hatékony és eredményes felhasználására

KIEMELT TERÜLET AZ EGÉSZSÉGÜGY

Az Új Magyarország Fejlesztési Tervnek fontos célja az egészségügyi rendszer korszerűsítése, a lakosság egészségi állapotának – és ezáltal foglalkoztathatóságának, életminőségének – javítása. Az egészségügyi infrastruktúra fejlesztésére ebben a hétéves időszakban több mint 311 milliárd forint uniós forrást fordíthatunk, míg egészségmegőrzésre és egészségügyi humán erőforrás-fejlesztésre majdnem hatvanmilliárd forint jut. E központi források mellett a regionális operatív programokból további csaknem 115 milliárd forint jut e hét év alatt az egészségügy korszerűsítésére. Ez összesen mintegy 486 milliárd forint.

Az egészségügy fejlesztését célzó első országos pályázatok a Társadalmi infrastruktúra operatív program keretében október 30-án jelentek meg, közel 35 milliárd forint értékben. Kistérségi járóbeteg-szakellátó központok kialakítására és fejlesztésére összesen 25 milliárd forint áll rendelkezésre a 13 500 főnél nagyobb lélekszámú kistérségekben. 6,4 milliárd forint uniós forrás jut az aktív kórházi ellátásokat kiváltó járóbeteg-szolgáltatások fejlesztésére elsősorban a sebészet, a nőgyógyászat, a bel- és a gyermekgyógyászat területén. Ezt egészítették ki a regionális operatív programok összesen mintegy húszmilliárd forintos keretösszegű pályázataival az alapellátás, illetve kistérségi önálló járóbeteg-szakrendelők fejlesztésének támogatására.

A sürgősségi betegellátás és a mentőszolgálat fejlesztésére, a klinikák és a régiós súlyponti kórházak korszerűsítésére, valamint az egészségügyben dolgozók képzésére december folyamán több mint kilencvenmilliárd forintos keretösszeggel ír ki európai uniós pályázatokat a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség.

FÓKUSZBAN A KÖZOKTATÁS FEJLESZTÉSE

A fejlesztési terv kiemelt területe az oktatás korszerűsítése is. Szeptemberben hatvanmilliárd forintos keretösszeggel kilenc, a mi-

nőségi közoktatás megteremtését célzó program indult el uniós forrásból. A pályázatok célja a közoktatási reform támogatása, a minőségi közoktatás megteremtése és a mindenki számára hozzáférhető, korszerű és integrált intézményhálózat kiépítése. A szeptember 4-én megjelent pályázatokat a tanév során még további tíz, az esélyegyenlőséget, informatikai fejlesztéseket, átfogó minőségfejlesztést célzó program követi, 107 milliárd forintos kerettel. A pályázati kereten belül az iskolafenntartók 52 milliárd forintba pályázhatnak korszerű közoktatási intézmények kialakítására. Ez magában foglalja a meglévő intézmények felújítását, akadálymentesítést, bővítést, energiatakarékossá tételét egyaránt.

Széles civil összefogással indult el az OLLÉ iskola program, amely a közoktatási intézményekben sportpálya létesítésére, sportudvarok létrehozására, és az arra épülő szolgáltatások megszervezésére irányul. A program finanszírozását az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében szeptember 4-én meghirdetett iskolafelújítási program pályázatai támogatják.

December közepén további forrás vált elérhetővé az iskolák informatikai fejlesztésére 24,2 milliárd forint értékben, amelynek keretében az iskolák asztali számítógépeket, az oktatást segítő órai szavazócsomagokat, webes elérhetőségüket segítő szervereket, a kompetenciaalapú oktatást segítő interaktív táblákat, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók képességeihez igazított eszközöket szerezhetnek be.

FELSŐOKTATÁS ÉS K+F

A kutatás-fejlesztésre és az innovációra összpontosítanak az Új Magyarország Fejlesztési Terv október közepén meghirdetett felsőoktatási infrastrukturális és innovációs pályázataival. (A kutatás-fejlesztés és az innováció az eddigieknél is nagyobb hangsúlyt kapott a fejlesztési tervben: hét év alatt közel 230 milliárd forint európai uniós forrást fordíthatnak erre a célra a magyar pályázók.) A hazai mikro-, kis- és közepes vállalkozások a felsőoktatási kutatóhelyekkel összefogva ebben a pályázati csomagban várhatóan 35 milliárd forint uniós forrásra pályázhatnak a versenyképességük növelését szolgáló innováció erősítése érdekében. Ezt egészítette ki egy ötvenmilliárd forintos felsőoktatás-fejlesztési pályázati csomag is, melynek keretében az oktatást, a kutatást, az innovációt szolgáló épületek, laboratóriumok, komplex hallgatói-oktatói-kutatói terek kialakítására és fejlesztésére, valamint a kutatást és az oktatást szolgáló informatikai, illetve infokommunikációs fejlesztésekre pályázhatnak a felsőoktatási intézmények. A teljes keretösszeg legalább hetven százaléka a matematikai, természettudományi, műszaki és informatikai tudományterületek fejlesztésére fordítandó.

TÁMOGATÁSOK A MUNKAERŐPIACON

Az oktatás mellett legalább annyira fontos, támogatandó terület a munkaerőpiac fejlesztése. Kiemelt projekt segíti a kisgyermek otthoni gondozását vagy közeli hozzátartozó ápolását követően munkába állók, valamint a tartósan munkanélküliek újbóli foglalkoztatását. A támogatás lényege, hogy a hátrányos helyzetű munkavállalók után fizetendő nyugdíjbiztosítási és egészségbiztosítási járulék egy részét a program átvállalja a munkáltatótól. A számítások szerint a projekt 2010-ig negyvenkétezer hátrányos

helyzetű ember foglalkoztatásához nyújt támogatást, s ezen belül 2007-ben és 2008-ban 18 ezer munkavállalót érінhet a kedvezmény. A rendelkezésre álló keretösszeg a 2007–2010 közötti időszakra mintegy 43 milliárd forint, ezen belül a 2007–2008 között 18,5 milliárd forint használható fel.

Uniós támogatással, az Új Magyarország Fejlesztési Terv részeként folytatódik a Lépj egyet előre program, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség 10,6 milliárd forint uniós forrást nyújt arra, hogy a szakképesítéssel nem rendelkezők ingyenesen sajátíthassanak el a munkaerőpiacon keresett szakmákat. A programba ugyanakkor bevonhatók azok is, akik már rendelkeznek valamilyen szakképesítéssel, de az nem piacképes.

UNIÓS FORRÁSOK AZ ÉLHETŐBB KÖRNYEZETÉRT

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében 2007-ben összesen 556 milliárd forint keretösszegű uniós támogatás nyílt meg a hazai pályázók előtt a környezeti kockázatok felszámolására. A környezetvédelem fontosságát jelzi, hogy míg az I. NFT keretében megvalósult projektek összértéke 151 milliárd forint volt, a 2007–2013-as időszakban a környezetvédelmi beruházásokhoz nyújtott uniós támogatás összege közel ezerötszázmilliárd forint.

Szeptember közepén indult az első életminőség-javító pályázati csomag: a megjelent tíz pályázati kiírás keretében összesen 342 milliárd forint pályázható 2008 végéig. E pályázati csomag keretének több mint felét, 188 milliárd forintot fordíthatnak az önkormányzatok a települések szennyvízelvezetési és -tisztítási helyzetének fejlesztésére. A cél az, hogy 2015-ig 80 százalékosra bővüljön a csatornázottság, és az elvezetett szennyvíz száz százalékát biológiai úton tisztítsák. Ebben a pályázati körben 56 milliárd, 2013-ig pedig összesen 200 milliárd forint jut az önkormányzatoknak az ivóvízminőség javítására szánt programjaikra. Szintén az önkormányzatok és társulásaik számára hirdette meg az NFÜ azt a programot, amely a bezárt hulladéklerakók kezelésére nyújt hatvanmilliárd forintos pályázati keretet. A 2007-ben megjelent természetvédelmi pályázatok a védett természeti területeken élő védett állat- és növényfajok megóvására, valamint a botanikus kertek, arborétumok, kastélyparkok megőrzésére, rekonstrukciójára szolgál.

Az energiaigény mérséklését és a környezetkímélő megújuló energiaforrások hasznosítását célzó pályázatok keretében 24 milliárd forint lesz elérhető vállalkozások, nonprofit szervezetek, közintézmények számára. Több mint hatmilliárd forint jut továbbá a környezetvédelmi informatikai fejlesztésekre: digitalizálásra, adatbázisfejlesztésre és az elektronikus ügyintézés biztosítására.

A környezeti kockázatok mérséklését és az egészséges életfeltételek megteremtését szolgálja az a környezetvédelmi pályázati csomag, amelynek november elején meghirdetett 32 pályázata összesen 214 milliárd forint értékben támogatja környezetvédelmi beruházások megvalósítását.

SEGÍTENI A LEGKISEBBEKET IS A VÁLLALKOZÁSBAN

Magyarország történetének legnagyobb és legátfogóbb vállalkozásfejlesztési programját indította el 2007-ben a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség: az Új Magyarország Vállalkozói Program több

mint százezer vállalkozás, alkalmazottakon, családtagjaikon keresztül több millió ember boldogulását segíti majd.

A program célja, hogy a szabályozási környezet javításával, a finanszírozási forráshoz jutás elősegítésével, a vállalkozói tudás és az infrastruktúra fejlesztésével növelje a kis- és közepes méretű vállalkozások gazdasági teljesítményét. A program részeként az összesen 1200 milliárd forint uniós támogatás segítségével, a visszatérítendő források újbóli felhasználásának köszönhetően 2015-ig több mint kétezermilliárd forint jut a vállalkozások fejlesztésére. Kiemelten fontos terület a vállalkozások finanszírozási lehetőségeinek bővítése a vissza nem térítendő pályázati támogatásokon túl a forrásokhoz való hozzáférést megkönnyítő hitel-, garancia- és tőkekonstrukciók révén.

Ennek érdekében az Új Magyarország Fejlesztési Terv 82,8 milliárd forintot biztosít mikrohitelre. A program többek között az ipari parkok, az inkubáció, a logisztikai központok és a vállalkozások informatikai fejlesztésével támogatja a vállalkozói infrastruktúra fejlesztését. A 2004–2006-os időszakban erre a célra elkölthető képest hússzor nagyobb összeget, több mint 34 milliárd forintot különítettek el e célra a regionális operatív programokban. Kiemelten fontosak a legelső között elindított, vállalkozói tudást fejlesztő és az innovációt elősegítő pályázatok.

FONTOS A TURIZMUS

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv elődjénél tízszer nagyobb forrással, összesen háromszázmilliárd forinttal támogatja a turisztikai ágazatot. Október elején jelentek meg az egész ország területén a turisztikai vonzerő fejlesztését támogató pályázatok. 250 projekt részesülhet több mint 58 milliárd forint támogatásban az egészség-, öko-, kulturális és borturizmus területén. Ezt a pályázati csomagot egészítették ki a november elején meghirdetett, szálláshely-fejlesztést segítő pályázatok, összesen 26 milliárd forintos kerettel. Kulturált városközpontok, megújuló lakóövezetek és korszerű közösségi szolgáltatások megteremtését támogatják a december elején megjelent városrehabilitációs programok, amelyek több mint hatvannégymilliárd forinttal segíti a települések fejlesztését.

AZ ÚJ MAGYARORSZÁG FEJLESZTÉSI TERV EDDIGI EREDMÉNYEI

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében 2007-ben 180 pályázati felhívást jelentetett meg a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, mintegy 1300 milliárd forint értékben. 35 tender esetében már le is zárult a pályázatok benyújtásának határideje. A nyertes pályázatok száma 2 500, a megítélt támogatás összege pedig meghaladja a 43 milliárd forintot. A támogatott pályázatok összesen 160 milliárd forintnyi fejlesztést tesznek lehetővé szerte az országban.

November 30-án elindultak az Új Magyarország Fejlesztési Terv pályázatainak kifizetései is: a mikro- és kisvállalkozások számára kiírt, egyszerű technológiafejlesztést célzó pályázat nyertes vállalkozói szeptember folyamán nyújtották be első elszámolásait. A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség várakozásai szerint 2007-ben százezer forint feletti kifizetésekre kerül sor. Az igazi kifizetési dömping természetesen jövőre és a következő években várható.

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat az Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökséggel karöltve hívtuk életre azzal a céllal, hogy beszéljünk a régiót érintő legfontosabb kérdésekről.

A Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács 2007. évi mérlege

Brüsszeli és hazai siker a Dél-alföldi Operatív Program

A Dél-alföldi Operatív Program közel 230 milliárd forint fejlesztési forrással támogatja a régió gazdasági, turisztikai, közlekedés-, humán-infrastrukturális és térségfejlesztési akcióit. 2008-as pályázati kitekintő

2007 a Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács számára a kihívások kezdetének éve – mondta dr. Balogh László, a Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács elnöke hétfői sajtótájékoztatóján. A régiók életében sikerként könyvelhető el az a tény, hogy az előző időszakhoz képest (2004–2006) a következő programozási időszakban, az Új Magyarország Fejlesztési Terv részeként (2007–2013) önálló regionális program segítségével komplex fejlesztések valósulhatnak meg a régió gazdaságfejlesztését elősegítve.

2007. július 27-én a magyarországi operatív programok közül elsőként a Dél-alföldi Operatív Program került elfogadásra Brüsszelben. Ez a siker a dokumentum jó kidolgozottságának köszönhető, melyhez nagyban hozzájárult a régió szakembereinek (MTA RKK) és a DARFT Kht. tervező kollégáinak szakmai munkája, hangsúlyozta dr. Balogh László.

A Dél-alföldi Operatív program öt fejlesztési irány mentén kívánja támogatni közel 230 milliárd forint fejlesztési forrással a régió gazdasági, turisztikai, közlekedés-, humán-infrastrukturális és térségfejlesztési akcióit. Ez a kihívás nagyfokú szakmai felelősséget igényel a tanács részéről, tette hozzá Dr. Balogh László. A jól átgondolt szakmai döntések folyamatát partnerségen alapuló társadalmi egyeztetésekkel kívánják megalapozni a régió szereplőivel, mint ezt már a múltban is tették.

A tanács véleményező szerepe is fontos a döntés-előkészítésben. Ilyen véleményező szerepet a tanács először az Önkormányzati és állami tulajdonú belterületi, valamint önkormányzati külterületi közutak fejlesztése című pályázati kiírásnál láthat el.

2007-ben meghirdetésre kerültek a 2007–2008 akcióterv első pályázata, a fejlesztési forrás közel 106 milliárd forint. 16 kiírt pályázat keretében, 60 milliárd forint pályázható. A Kormány döntése alapján 15 kiemelt projekt megvalósítására 15 milliárd forintot fordítanak. A 2007–2008 akciótervben még 7 pályázati kiírás várható, melyre közel 31 milliárd fejlesztési forrás áll rendelkezésre.

Eddig három pályázat zárult le, egy pályázat nyerteseinek kihirdetésére már sor került.

- **Kerékpárút-hálózat fejlesztése:** 22 nyertes pályázat, 3,106 milliárd Ft támogatási összeg (8 Bács-Kiskun megyéből, 6 Békés megyéből, 8 Csongrád megyéből)

ILLUSZTRÁCIÓ

- *Önkormányzati és állami tulajdonú belterületi, valamint önkormányzati külterületi közutak fejlesztése.* Összesen 210 pályázat érkezett be, 23 milliárd forint fejlesztési igénnyel. A rendelkezésre álló összeg: 4,73 milliárd Ft. Várható döntés 2008. március elején.
- *Akadálymentesítés.* 108 pályázat érkezett be, 800 millió forint értékben. A rendelkezésre álló keretösszeg: 1 milliárd Ft

KÍRÁSOK, AMELYEKRE MÉG LEHET BENYÚJTANI PÁLYÁZATOKAT

- *Alapfokú nevelési-oktatási intézmények és gimnáziumok infrastruktúrájának fejlesztése,* rendelkezésre álló forrás: 8,995 milliárd forint, beadási határidő: 2007. szeptember 25.-2008. január 28.
- *Ipari területek, ipari parkok és vállalkozói inkubátorházak infrastrukturális fejlesztése.* A rendelkezésre álló forrás: 2,881 milliárd forint, beadási határidő: 2007. november 5.-2008. február 15.
- *Községi közlekedés fejlesztése.* A rendelkezésre álló forrás: 3,115 milliárd forint, beadási határidő: 2007. december 10.-2008. március 10.
- *Versenyképes turisztikai termékek és attrakciók fejlesztése.* A rendelkezésre álló forrás: 8,608 milliárd forint, beadási határidő: 2008. január 4–2008. március 1.
- *Dél-alföld Spa, egészségturisztikai fejlesztések.* A rendelkezésre álló forrás: 5,116 milliárd forint, beadási határidő: 2008. január 4–2008. február 8.
- *Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése/Kistérségi járóbeteg szakellátó központok fejlesztése, alap-, járóbeteg szakellátás korszerűsítése.* A rendelkezésre álló forrás: 3,08 milliárd forint, beadási határidő: 2008. január 16–2008. március 31.
- *Kereskedelmi szálláshelyek minőségi és mennyiségi fejlesztése.* A rendelkezésre álló forrás: 4,6 milliárd forint, beadási határidő: 2008. február 4–2008. április 30.

- *Belterületi csapadék- és belvízelvezetés támogatására.* A rendelkezésre álló forrás: 670 millió Ft, beadási határidő: 2008. január 20–2008. június 2.
- *Regionális jelentőségű vízvédelmi intézkedések támogatására.* A rendelkezésre álló forrás: 2,480 milliárd Ft, beadási határidő: 2008. január 20.–2008. június 2.
- *2000 lakosegyenérték alatti települések szennyvízkezelésének fejlesztése.* A rendelkezésre álló forrás: 1,42 milliárd forint, beadási határidő: 2008. január 20–2008. július 13.
- *Kistérségi székhelyek integrált fejlesztése,* a rendelkezésre álló összeg: 4,777 milliárd forint, beadási határidő: 2008. január 18–2008. április 25.
- *A városi örökség megőrzése és korszerűsítése,* a rendelkezésre álló összeg: 486 millió forint, beadási határidő: 2008. január 18–2008. március 28.
- *Integrált, szociális jellegű városrehabilitáció,* a rendelkezésre álló összeg: 1,239 milliárd forint, beadási határidő: 2008. január 18–2008. május 16.

2008 elején a következő pályázatok meghirdetése várható:

- *Vállalkozások fejlesztése* tanácsadással.
- *Megyei jogú városok integrált fejlesztése.*
- *Turisztikai desztináció menedzsment terén* szervezetek és rendszerek létrehozása.
- *Községi közlekedés* fejlesztését segítő szervezési, strukturális beruházások.
- *Szociális ellátás fejlesztése*

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

A pályázatokról további információt a DARFT Kht. www.darfu.hu, és a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség www.nfu.hu honlapján tudhat meg.

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat az Dél-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökséggel karöltve hívtuk életre azzal a céllal, hogy beszéljünk a régiót érintő legfontosabb kérdésekről.

Városfejlesztési program a Dél-dunántúli régióban

Élhető városok uniós forrásból

Újabb európai uniós források nyíltak meg a közelmúltban Dél-Dunántúlon. Ezeket a városrehabilitációs és közlekedésbiztonsági pályázatokat mutatta be Tasnádi Péter, a Dél-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács általános társelnöke. Összeállításunkban szó esik az aktuális pályázatokról és a határidőkről is.

A régióban idén tizenharmadikként A közlekedés biztonságát javító fejlesztések az országos közúthálózat települési belterületét érintő átkelési szakaszain felhívás látott napvilágot. Támogatás egyebek mellett csomópontok átépítésére, gyalogosátkelést biztonságosabbá tevő fejlesztésekre, autóbuszöblök kialakítására, buszmegállókhoz vezető járdák kiépítésére, sebesség- és forgalomcsillapító eszközök telepítésére kapható. A pályázatok benyújtása 2008. január 10-től 2008. április 2-ig lehetséges. A keretösszeg 1 milliárd 511 millió forint 2007–2008-ra. Ebből várhatóan tizenöt pályázat nyerhet el támogatást – mondta el Tasnádi Péter.

Az előbbi kiírást egy három részből álló városrehabilitációs csomag – Funkcióbővítés integrált városfejlesztési akciók, Hátrányos helyzetű térségek kisvárosainak fejlesztése és Leromlott városi területek közösségi célú integrált rehabilitációja – követte. Elég széles körre kapható támogatás. Pályázattól függően közterület kialakítására, illetve felújítására. Gazdasági, sport- és egyéb közösségi funkciókat ellátó épületek, létesítmények renoválására, korszerűsítésére. Történelmi és kulturális örökséget jelentő épületek és műemlékek értékmegőrző fejlesztésére, új funkcióval való felruházására, továbbá történelmi parkok, kertek felújítására. Valamint barnamezős területek rehabilitációjára, a közlekedés fejlesztésére és a közvilágítás korszerűsítésére. A pályázatok beadási időszaka sorrendben: 2008. január 18–2008. április 25., 2008. január 18–2008. március 28. és 2008. január 18–2008. május 16. Keretösszegeik: 3 milliárd 312 millió forint, 677 millió forint, illetve 1 milliárd 161 millió forint 2007–2008-ra. A támogatott pályázatok várható száma huszonnégy lesz.

Pályázók a városrehabilitációs pályázatoknál pályázatoktól függően a dél-dunántúli városi önkormányzatok, míg a közlekedésbiztonsági kiírásnál minden dél-dunántúli önkormányzat, továbbá a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ és a Magyar Közút Kht. lehetnek.

A pályázatokat a következő címre kell beküldeni: Dél-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség, 7621 Pécs, Mária u. 3. Az anyagok személyes leadására is lehetőség van az Ügynökség alábbi irodáin:

- Dél-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség pécsi iroda: 7621 Pécs, Mária u. 3.
- Dél-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség kaposvári iroda: 7400 Kaposvár, Szántó u. 5.
- Dél-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség szekszárdi iroda: 7100 Szekszárd, Szent István tér 11-13.

Tasnádi Péter zárásként hozzátette, hogy ezzel a négy pályázattal immár közel 52 milliárd forintba nőtt az Új Magyarország Fejlesztési Terv Dél-dunántúli Operatív Program (ÚMFT DDOP) tizenhat kiírásában idén megnyílt források összege.

Uniós támogatás városfejlesztésre

Kultúralt városközpontok, megújuló lakóövezetek, korszerű közösségi szolgáltatások megteremtését támogatják a december 3-án megjelent városrehabilitációs programok. Szintén a városok fejlődését segítik a közelmúltban meghirdetett közlekedésfejlesztési kiírások. A pályázatok 6,7 milliárd forinttal támogatják a Dél-dunántúli Régió településeinek fejlesztését.

A városok gazdasági szerepének erősítése, a település rangjának megfelelő szolgáltatások biztosítása, leromlott városrészek rehabilitálása és a település vérkeringésébe történő bekapcsolása, a kulturális örökségek védelme a városok fontos feladata. Mindezek a lakosság életminőségét, a település népességmegtartó képességét jelentősen befolyásolják. A feladatok megoldásához nyújtanak segítséget a regionális programok település- és közlekedésfejlesztési pályázatai.

A városrehabilitáció a fejlesztések egyik kiemelt célja. Ezt jelzi, hogy a 2007–2013-as időszakban 270 milliárd forint támogatás révén fejlődhetnek településeink. Ebből a 2007–2008-as időszakra a pályázatos és kiemelt projektek több mint 93 milliárd forint uniós társfinanszírozásban részesülhetnek, ami közel négyszerese az I. NFT 24,5 milliárd forint értékű, város-rehabilitációra fordított támogatási összegénél. A Dél-dunántúli Régióban több mint

ILLUSZTRÁCIÓ

7 milliárd forint segítségével indulhatnak el település-fejlesztési beruházások 2007-2008. folyamán.

A most megjelenő pályázatok célja, hogy olyan komplex projekteket támogasson, melyek megvalósítása illeszkedik a városok hosszú távú fejlesztési stratégiájába. A programok összeállítása során figyelni kell a helyi vállalkozók bevonására.

Az I. NFT városrehabilitációs pályázataikhoz képest újdonság, hogy a fejlesztési elképzeléseket a településen élők véleményének figyelembe vételével kell megvalósítani.

A programok három fejlesztési területre – funkcióbővítő, szociális célú városrehabilitáció, valamint, kisléptékű településfejlesztés-koncentrálnak.

Funkcióbővítés keretében valósulhat meg többek között piaccsarnok korszerűsítése, múzeum, szabadidős létesítmények, közigazgatási épületek rekonstrukciója, kis- és középvállalkozások kis-kereskedelmi és szolgáltató egységeinek külső felújítása. Emellett a szabadidő hasznos eltöltését segítő tanfolyamok, rendezvények, valamint a fejlesztésekhez kapcsolódó helyi foglalkoztatási kezdeményezések is kaphatnak támogatást a projekt részeként.

A szociális városrehabilitáció *többlakásos lakóépületek közös tulajdonú részeinek felújítására, új szociális bérlekások kialakításá-*

ra, a meglévők felújítására, közterek, parkok kialakítására, közintézmények, felújítására kínál lehetőséget.

Kisléptékű településfejlesztés a leghátrányosabb helyzetű kistérségek városaiban egy-egy közterületre, utcára, épületre kiterjedő kisléptékű infrastrukturális fejlesztések megvalósítását támogatja.

A megyei jogú városok, illetve Budapest kiemelt projektek keretében valósíthatnak meg funkcióbővítő és szociális célú városrehabilitációt. A felhívások a közeljövőben jelennek meg.

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében a régiók 60 milliárd forintot fordíthatnak a közösségi közlekedés fejlesztésére az elkövetkező hét évben. Ebből a Dél-dunántúli Régió 1,5 milliárd forinttal támogatja közlekedési programok megvalósítását.

A pályázat keretében lehetőség nyílik többek között autóbusz-pályaudvarok, megállóhelyek építésére, autóbuszöblök, autóbuszsávok kialakítására, utastájékoztató informatikai rendszerek kialakítására.

A pályázatokkal kapcsolatos további és pontos információk a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapján (www.nfu.hu) található meg.

A projektek az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósulnak meg.

Tisztelt Olvasónk!

Jelen rovatunkat az Közép-magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökséggel karöltve hívtuk életre azzal a céllal, hogy beszámoljunk a régiót érintő legfontosabb kérdésekről.

Tájékoztató a Közép-magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács legutóbbi döntéseiről

Kimerült a vis major keret a központi régióban

A Közép-magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács két legutóbbi ülésén a különböző természeti csapások nyomán nehéz helyzetbe került Pest megyei települések támogatási lehetőségeiről tárgyalt, illetve két aktuális pályázattal kapcsolatos kérdéseket vitattak meg.

2007. november 23-i ülés

A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK

VIS MAJOR-FELADATAINAK TÁMOGATÁSA

- A régiós keret kimerülése miatt a Közép-magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács az alábbi igénybejelentéseket terjesztette fel a központi tartalékkeret terhére:
- Szentendre város önkormányzata által – 2007. szeptemberi árvízkárok helyreállítására – benyújtott vis major-kérelmet 395.606 Ft erejéig.
- Zebegény község önkormányzata által – pincebeszakadás helyreállítására – benyújtott vis major-kérelmet 1.896.396 Ft erejéig.
- Pilisszentiván község önkormányzata által – esőzés okozta károk helyreállítására – benyújtott vis major-kérelmet 12.868.800 Ft erejéig.
- Tápiószecső község önkormányzata által – a jégeső és felhőszakadás okozta károk helyreállítására – benyújtott vis major-kérelmet 646.260 Ft erejéig.
- Tápiószecső község önkormányzata által – viharkárok okozta károk helyreállítására – benyújtott vis major-kérelmet 5.802.307 Ft erejéig.
- Pánd község önkormányzata által – viharkárok helyreállítására – benyújtott vis major-kérelmet 467.000 Ft erejéig.
- Kismaros község önkormányzata által – árvíz elleni védekezési munkákra – benyújtott vis major-kérelmet 292.118 Ft erejéig.
- Szob város önkormányzata által – árvízi károk helyreállítására – benyújtott vis major-kérelmet 4.400.000 Ft erejéig.
- Szob város önkormányzata által – árvíz elleni védekezési munkákra – benyújtott vis major-kérelmet 537.602 Ft erejéig.

2007. december 14-i ülés

TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATI SZILÁRD BURKOLATÚ BELTERÜLETI KÖZUTAK BURKOLAT FELÚJÍTÁSA TEÚT

A Közép-magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács (Tanács) 2007. december 14-ei ülésén a 2007. évi települési önkormány-

zati szilárd burkolatú belterületi közutak burkolat-felújítása (TEÚT) előirányzata keretében 2007. június 1-jén támogatásban részesített 81 pályázat műszakitartalom-módosítását hagyta jóvá. A műszakitartalom-módosítások eredményeképpen több mint 570 millió forint összegű keret szabadult fel.

A 2007. évi keretből lemondások, műszakitartalom-módosítások és közbeszerzési eljárások lefolytatása miatt felszabaduló összegből a tanács 29, korábban forráshiány miatt tartaléklísta-ra került pályázatot részesített támogatásban a 2007. évi keret terhére, 620 millió forint értékben.

2007. ÉVI BAROSS GÁBOR PROGRAM (BGP)

A Kutatási és technológiai innovációs tanács (KuTIT) 2007. december 14-i ülésén tárgyalta a Közép-magyarországi Régió 2007. évi Baross Gábor Program (BGP) pályázati stratégiáját, melyet A/47-07-12-14 sz. határozatával elfogadott.

Ezt követően a Pro Régió ügynökség elkészítette a pályázati felhívások és azok útmutatóinak tervezetét, melyek megjelentek a

www.kozpontiregio.hu

valamint a

www.nkth.gov.hu

oldalakon. A pályázati felhívások véglegesítéséről az Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (NKTH) a későbbiekben intézkedik.

ILLUSZTRÁCIÓ

A szlovén EU-elnökség 2008-as kulturális programjai

A 2008. január 1-jén kezdődött hat hónapos szlovén EU-elnökség elsősorban a kultúrák közötti párbeszédre, a kulturális sokszínűsége, a többnyelvűsége, az audiovizuális területekre, a művészek mobilitására, az Unión kívüli országokkal való együttműködésre, illetve a kultúrának a gazdaságban betöltött szerepére koncentrál. 2007-től új rendszerben, úgynevezett trojkában követik egymást a soros nemzeti EU-elnökségek; Szlovénia a korábbi elnök Portugáliával és Németországgal működik együtt.

SI.ENERGY – A SZLOVÉN MUNKAPROGRAM LÉNYEGE A SZINERGIA

Az Európai Tanács elnöki tisztségét félévente más tagállam tölti be, előre meghatározott sorrendben. Ezen időszak alatt az adott ország jár el az Unió nevében, minden tagállam érdekeinek képviselésében, illetve a napirenden levő, átfogó európai célokat támogató konkrét ágazati, illetve szakmai témákat mindig döntően a soros elnökség határozza meg. Szlovénia 2008. január 1. és június 30. között tölti be az Európai Unió soros elnöki tisztségét.

Az Unió 27 tagúvá bővülésével mind fontosabb az egymást követő elnökségek szoros együttműködése az elnökség problémamentes átadása érdekében. Az Unió fennállása óta először Németország, Portugália és Szlovénia 18 hónapra szóló közös programtervezetet vázolt fel a 2007 januárjától 2008 júniusáig terjedő időszakra. Ennek a szoros összefogásnak egyik kifejeződése a szlovén elnökség mottója, munkaprogramjának címe: *SI.nergy* (együttműködés, szinergia)

A „18 HÓNAPOS” VAGY „TROJKA-PROGRAM”

A „trojka-program” a 2007-es német és portugál, valamint a 2008 első félévében zajló szlovén EU-elnökség közös terve, amelynek célja a folytonosság erősítése az egymást követő elnökségek munkájában. A következő témák kaptak nagy hangsúlyt benne:

- a szociális modell fenntartása, a szabadság, biztonság és jogtársaság erősítése;
- az európai iparban erősíteni a versenyképességet és az innovációt;
- a Lisszaboni stratégia megvalósítása (belső piac kiteljesítése, jobb jogalkotás);
- az unió fejlesztése (különösen az alkotmányozási és reformfolyamat);
- az EU külpolitikai szerepének megerősítése (külső határok hatékony védelme, terrorizmus elleni harc).

Ez a 18 hónapos program az alapja a szlovén elnökség egyedi munkaprogramjának is.

A SZLOVÉN ELNÖKSÉG KULTURÁLIS PRIORITÁSAI

A szlovén elnökség fő prioritásai a fent említett 18 hónapos programon alapszanak. A szlovének nagy hangsúlyt fektetnek a *kultúra*

ra népszerűsítésére, a kultúrák közötti párbeszédre, a többnyelvűsége és az audiovizuális területekre.

Ezeket a fő célokat a civil társadalom képviselőinek és az Európai Unió összes intézményének, elsősorban az Európai Parlamentnek, szoros együttműködésével kívánják elérni.

KULTURÁK KÖZÖTTI PÁRBESZÉD, KULTURÁLIS SOKSZÍNŰSÉG

A *kultúrák közötti párbeszéd* a szlovén elnökség egyik fő prioritása. Azért is fektetnek nagy hangsúlyt erre a területre, mert az elnökség egybeesik A *kultúrák közötti párbeszéd európai éve* (2008) kezdeményezésével, melynek mottója „Együtt a sokféleségben”. Különös figyelmet fordítanak a kultúrák közötti párbeszéd fontosságára a média, az oktatás, a tudomány és a fenntartható fejlődés területén is.

A szlovén elnökség nagy hangsúlyt fektet A kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló UNESCO-egyezmény népszerűsítésére és alkalmazására is: 2008 májusában nemzetközi konferenciát rendeznek a kultúra szerepéről a kultúrákban.

Az elnökség továbbá tanácsi következtetési *javaslatot* dolgoz ki a *kultúra, a többnyelvűség népszerűsítésére*, valamint a *kultúrák közötti párbeszéd fejlesztésére*, annak 2008 utáni fenntartására is.

A dokumentumban javaslatokat tesznek többek között

- az európai polgárok *interkulturális képességeinek* fejlesztésére különböző művészeti projektek által;
- a közös európai kulturális örökség jobb megismertetésére;
- a többnyelvűség népszerűsítésére, a nyelvtanulás ösztönzésére;
- illetve a *művészek mobilitásának* megkönnyítésére és a mozgás akadályainak megszüntetésére.

A javaslat alap gondolata, hogy a saját kultúra ismerete nélkülözhetetlen más kultúrák megismeréséhez, amihez pedig nagyfokú mobilitásra van szükség. Ahhoz azonban, hogy meg is értsük egymás kultúráját, szükség van saját *interkulturális képességeink fejlesztésére*, ami pedig magas szintű és intenzív *kooperációval* és kölcsönös *toleranciával* érhető el. Ezen a területen nagy szerepe van tehát a kultúra és az oktatás közötti együttműködésnek. Ezt is szimbolizálja, hogy 2008 márciusában az Oktatási, Ifjúsági és Kulturális Tanács három bizottsága együttes ülésen tárgyalja a javaslatot.

A javaslatot a Miniszterek Tanácsa várhatóan 2008 májusi ülésén fogadja el.

AUDIOVIZUÁLIS TERÜLET ÉS DIGITALIZÁLÁS

Az *audiovizuális irányelvek meghatározásának* szorgalmazása is az elnökség egyik prioritásához tartozik, a korábbiakban elfogadott irányelvek és közlemények alapján. A gyors technológiai fejlődés új kihívásokat jelent, illetve új problémákat és veszélyeket hordozhat. Olyan eszközöket kell tehát kifejleszteni, melyek előnyösen hatnak a kulturális sokszínűsége, a közérdekre és a plurális médiára. Ahhoz, hogy az audiovizuális területen hatékony stratégiát tud-

janak kidolgozni, először az eddig használt gyakorlatok hatékonyságát kell tanulmányozni és megfelelő értékelési paramétereket kell kifejleszteni, hogy meg lehessen állapítani a tömegtájékoztatás fejlettségét. A gyakorlat oldaláról: az új „*Media Mundus*” (az Erasmus Mundus, felsőoktatási csereprogram mintájára) olyan projekt, mely elősegíti az audiovizuális együttműködést az úgynevezett harmadik országokkal (nem-EU-tag országok).

A Bizottság egyeztetést kezdeményez a digitális tartalmak szerzői jogainak menedzselésével, a több területre érvényes licenck meg szerzésével és az online szerzői jogok tiszteletben tartásával kapcsolatban. E témáról 2008 június elején nemzetközi konferenciát is szervez a szlovén elnökség. Mivel a piac önmagától nem biztosítja a kultúra sokszínűségét, fontos, hogy intézkedéseket tegyen az Európai Unió ezzel kapcsolatban is.

HÁROMÉVES MUNKATERV

A szlovén elnökség alakítja ki a *Tanács munkatervét* az elkövetkezendő *három évre*. Ez a terv az Európai Bizottság által már kidolgozott kulturális stratégiára (a Bizottság Közleménye az európai kulturális programról a globalizálódó világban) és egy új munkamódszer, a nyitott koordinációs módszer bevezetésére támaszkodik, valamint a portugál elnökség idején a 2007. novemberi Oktatási, Ifjúsági és Kulturális Tanács ülésén elfogadott európai kulturális menetrendről szóló tanácsi állásfoglaláson alapszik.

A munkatervben javasolják:

- a *művészek*, valamint egyéb kulturális szakemberek *mobilitásának* megkönnyítését és akadályainak megszüntetését. Ilyen könnyebbségek lehetnek:
 - az *egyszerűbb vízumszerzési* lehetőség;
 - a „*Kulturális Erasmus Mundus*” létrehozása, amely ösztöndíjrendszer az EU-n kívüli országok művészeinek;
 - a művészeknek európai *elektronikus társadalombiztosítási kártya* bevezetése,
 - az európai *művészi útlevél* bevezetése.
- olyan eszközök bevezetését, melyek segítségével *növelni* lehet az európai *polgárok érdeklődését a kultúra iránt*, illetve elősegíteni a kultúrához való hozzáférést, mint például:
 - a *kulturális örökség* iránti figyelemfelkeltés;
 - a *többnyelvűség* népszerűsítése, a *nyelvtanulás* szorgalmazása;
 - a *digitalizálás* (és a kulturális termékek elérhetővé tétele az interneten keresztül);
 - a *kulturális turizmus* támogatása;

- a *művészeti oktatás és a kultúrára nevelés* erősítése a kreatív készségek és képességek kibontakoztatása érdekében;
- a *múzeumi gyűjtemények* nagyobb fokú mobilizálása.
- adatok, statisztikák és módszertanok kialakítását a kulturális ágazatban, valamint azok összehasonlíthatóságának javítását,
- a kulturális és kreatív ágazatok, azon belül is elsősorban a kis- és közepes vállalkozások teljesítőképességének maximalizálását,
- a kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról szóló UNESCO-egyezmény támogatását és végrehajtását.

Általánosságban pedig a szlovén elnökség folytatja a korábbi elnökségek erőfeszítéseit azért, hogy a Lisszaboni Stratégia szélesebb kulturális aspektussal bővüljön.

A hároméves munkatervet az Oktatási, Ifjúsági és Kulturális Bizottság várhatóan 2008 májusi ülésén fogadja el.

AZ ELNÖKSÉG IDEJÉRE TERVEZETT TALÁLKOZÓK, KONFERENCIÁK

2008. január 7–8.: A kultúrák közötti párbeszéd európai évének nyitórendezvénye, „Kultúrák közötti párbeszéd, mint az EU alapvető értéke” című nemzetközi konferencia Ljubljanában

2008. február 14.: Az EU Oktatási, Ifjúsági, és Kulturális Tanácsának ülése Brüsszelben

2008. április 8–11.: A nemzeti levéltárak vezetőinek ülése (European Board of National Archivists – EBNA) és DLM-Fórum

2008. április 20–22.: a Kulturális Ügyek Bizottságának (CAC) informális ülése, Brdo

2008. április 10–13.: „Európa, a világ és az emberiség a 21. században” című konferencia Ljubljanában

2008. május 13–14.: Konferencia az EU kulturális politikájáról, a nemzetközi kulturális kapcsolatok vezetőinek ülése Ljubljanában

2008. május 21–22.: Az Oktatási, Ifjúsági, és Kulturális Tanács ülése Brüsszelben

2008. június 4–7.: Konferencia Online tartalom és kreativitás címmel Brdóban

2008. június 5–6.: Miniszteri konferencia Oslóban (Norvégia), „Intézményi alapok a párbeszédért és az egymás iránti tiszteletért” címmel

2008. június 11–14.: A CCP-irodák (Az EU Kultúra keretprogramjának nemzeti Kapcsolattartó Pontjai) találkozója Ljubljanában

BŐVEBB INFORMÁCIÓ:

A KultúrPont Iroda honlapján:

A szlovén elnökség honlapja:

A szlovén kulturális minisztérium honlapja:

<http://www.kulturpont.hu/szloven>

<http://www.eu2008.si/en/index.html>

<http://www.mk.gov.si/en/>

UNIÓS ÉRTESÍTŐ – HATÁROK NÉLKÜL

Az uniós támogatásokban egyre hangsúlyosabb szerepük van a szomszédsági programoknak, határon átnyúló pályázati lehetőségeknek. Ezzel párhuzamosan egyre több szomszédos országban nyílnak meg vagy bővülnek uniós pályázati programok.

A fentiekre tekintettel az Uniós Értesítő – az Adaptatio Kft. szakmai együttműködésével – hónapról hónapra beszámol a Romániában, Szerbiában, valamint Szlovákiában megvalósuló EU-ámogatásokról, fejlesztésekről, elsősorban az ott élő magyarságot is érintő programokról és lehetőségekről.

ROMÁNIA

az ADAPTATIO szerkesztésében

A SAPARD után itt az EMVA

Újabb uniós támogatási alapok vidékfejlesztésre

Egy nemrég szervezett gazdatalálkozáson Klárik László, a Vidékfejlesztési és Halászati Kifizetési Ügynökség (APDRP) vezérigazgatója bejelentette, hogy az EU-támogatási SAPARD program véget ért, már csak a kifizetéseket kell folyósítani. A 2007–2013 közötti időszakban az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap (EMVA) biztosítja a támogatások pénzüsségeit. Az EMVA a SAPARD programban foglaltakon kívüli újabb célkitűzések megvalósításait is támogatja.

Az EU a SAPARD programot Romániában a 2000–2006. közötti előcsatlakozási időszakban alkalmazta. Mivel a gazdáknak meg kellett tanulni pályázni, tiszteletben tartani a feltételeket, a program országsszerte nehezen indult. Megyénkben az első években 21 pályázó volt sikeres. Az utóbbi két és fél évben viszont 228-an pályáztak sikeresen, ez megyénknek 311 millió 758 405 új lejt jelentett, amely összeg kifizetése folyamatban van a fejlesztési munkálatok befejezésének függvényében. Az APDRP az az országos intézmény, amely műszakilag és pénzügyileg országosan lebonyolítja a 2007–2013 közötti időszakban érvényes támogatási programot, amely keretében az EU összesen 7 milliárd eurót biztosít. Ehhez adódik még Románia önrésze, ami kétmilliárd euró, tehát 9 milliárd euró pályázható meg a hat év alatt.

Az EMVA három alapvető célkitűzés megvalósítását támogatja: a mezőgazdasági és erdészeti szektor versenyképességének növelése, újjászervezése fejlesztések, bővítések révén; a természetes környezet és a vidéki övezetek környezetének javítása; a vidéki övezetekben élők életkörülményeinek javítása, a különféle termelő tevékenységek segítése. Gyakorlatilag a következő célok támogathatók:

- tartós munkahelyeket biztosító közvetlen termelő beruházások,

- infrastruktúrák (közlekedés, egészségügy, közvilágítás stb.),
- kis- és középvállalkozások versenyképességének fejlesztése,
- beruházások a termékek helyben való feldolgozására és értékesítésére, szolgáltatások megteremtése és bővítése,
- helyi és regionális lehetőségek kihasználása, a turizmushoz kapcsolódó és kulturális beruházások fejlesztése,
- a foglalkoztatás területén a nők és férfiak esélyegyenlőségét elősegítő szolgáltatások kialakítása,
- új technológiák, újítások bevezetésének segítése, stb.

A hozzájárulás értéke általában a beruházás értékének 50%-a, a további 50%-ot a pályázónak kell biztosítania. A támogatás elérheti akár a 75 százalékot is, de ez függ a helytől (kedvezőtlen környezeti körülmények, stb.), a vállalkozást indító életkorától, esetenként attól is, hogy a beruházó nő vagy férfi.

Klárik László az újdonságokról is beszélt. A következő hat évben az állatlétszám növelésére nem nyújtható be pályázat. A program keretében integrált pályázat is beadható, vagyis egy pályázatban több, de legkevesebb két cél megvalósítására igényelhető támogatás. Például a községi önkormányzat ugyanabban a pályázatban igényelhet támogatást utak rendbetételére és a polgármesteri hivatal épületének felújítására.

Az önkormányzatok a hatéves időszakban összesen hárommillió euró támogatásra jogosultak, a kistérségek (önkormányzatok közötti társulások) pedig hatmillió euróra.

A pályázatok beadásával kapcsolatos feltételekről, az eljárásokról a Vidékfejlesztési és Halászati Kifizetési Ügynökség megyei hivatalában lehet tájékoztató kiadványokat beszerezni.

Az európai bizottság elnöke is elégedett

Donato Chiarini: sikeres volt Románia első éve az Unióban

José Manuel Barroso európai bizottsági elnök a napokban azt nyilatkozta, hogy sikerként lehet elkönyvelni az EU-nak Romániával és Bulgáriával való bővülését. „Az első évek mindig a hozzáigazodás éve, de el kell mondanom, hogy Románia hamar megtanulta, hogyan védje érdekeit” – értékelte a kezdeti időszakot Donato Chiarini nagykövet, az Európai Bizottság romániai küldöttségének vezetője, a Szatmár megyei tanács ülésén.

Chiarini szerint „néhány tagország azt nyilatkozta, hogy Románia és Bulgária nincs felkészülve a csatlakozásra, de a tények azt bizonyítják – főként Románia esetében, amely nagyobb és komplexebb –, hogy fel vannak készülve, és komoly szerepük van a régióban”. Donato Chiarini határozottan leszögezte, hogy „Románia első éve az EU-ban sikeres volt”.

– munkatársunktól –

AZ ELSŐ SZAKLAP AZ EURÓPAI UNIÓS TÁMOGATÁSOKRÓL

S Z E R B I A

az ADAPTATIO szerkesztésében

Komolyabb gesztusokat vár az Unió

Az EU és Szerbia közeledését sürgetik

Az Európai Unió szlovén elnöksége arra törekszik, hogy az unió lehetőleg január végéig aláírja Szerbiával a stabilizációs és társulási megállapodást, amely az első lépés lenne Belgrád EU-csatlakozásának útján – közölte a szlovén külügyminiszter.

Dimitrij Rupel erről Olli Rehnrel, az EU bővítési biztosával Ljubljana mellett folytatott megbeszélése után nyilatkozott. Rehn ezzel szemben ragaszkodott ahhoz, hogy Szerbia a megállapodás aláírása előtt tegyen eleget a hágai Nemzetközi Törvénysékekkel való együttműködésre vonatkozó kötelezettségeinek. A szlovén javaslat nyilvánvalóan az Európa-barát erőknél nyújtana támogatást a január 20-i szerb elnökválasztás előtt.

Az Európai Unió és Szerbia közeledését sürgette Berlinben a német és a szerb külügyminiszter. Frank-Walter Steinmeier és Vuk Jeremic egyaránt a Brüsszel és Belgrád közötti stabilitási és társulási megállapodás mielőbbi aláírása mellett állt ki, előrelépésként értékelve, ha az egyezményt már az uniós külügyminiszterek január végi találkozásánál aláírják. A német külügyminiszter ugyanakkor megerősítette fenntartásait, utalva arra, hogy Szerbia nem működik megfelelően együtt a hágai Nemzetközi Törvénysékekkel. A luxemburgi külügyminiszter szerint az

Európai Uniónak mielőbb, már a január 28-i külügyminiszteri találkozón alá kell írnia a stabilitási és társulási megállapodást Szerbiával. Jean Asselborn ezt a Handelsblatt című német üzleti és politikai napilapnak adott interjújában hangsúlyozta, utalva arra: nézete szerint az unió nem kezelheti Szerbiát másként, mint korábban Horvátországot.

Asselborn nyomatékosan sürgette a mielőbbi aláírást, emlékeztetve arra Horvátországgal az EU már a csatlakozási tárgyalásokat is megkezdte, noha Zágráb több súlyos háborús bűnös kiadatását is elutasította. A külügyminiszter annak a nézetnek adott hangot, hogy a társulási megállapodás aláírása Szerbiával döntő a Balkán stabilitása szempontjából. „Különösen azért, mert Szerbiának belátható időn belül meg kell emésztienie Koszovó elszakadását” – tette hozzá.

Asselborn szerint Belgrádot minden körülmények között Európához kell közelíteni, még akkor is, ha ez nem könnyű feladat. Kijelentette: a szerbek egyharmada Nyugat-barát, egyharmada nacionalista, s az uniónak most elsősorban a fennmaradó bizonytalanságokat kell megnyernie. Figyelmeztetett arra, hogy amennyiben január végén nem lesz közeledés az EU és Szerbia között, a kétoldalú kapcsolatokban minden valószínűség szerint a „jégkor-szak” következik be.

Nyugat-balkáni jelentés

Koszovó függetlenségének árán nem akar EU-tag lenni Szerbia

A szerb parlament elsőpró többséggel elfogadott határozatában közvetve elutasította az ország európai uniós és NATO-tagságát arra az esetre, ha a nyugati országok elismernék Koszovó függetlenségét. A 250 tagú szerb törvényhozás rendkívüli ülésén 220 támogató és 14 ellenszavazattal fogadta el a dokumentumot. A határozatot a jobbközép kormánykoalíció pártjai – köztük a koalíció két vezető pártja, az Európa-barát Boris Tadic elnök és Vojislav Kostunica kormányfő pártjai –, az ellenzék soraiból pedig az ultranacionalista szerb radikálisok, és a szerb szocialisták is megszavazták. A Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) három képviselője tartózkodott. A határozat leszögezte, hogy a

Szerbia által aláírandó minden szerződésnek – beleértve az Európai Unióval megkötött kívánt stabilizációs és társulási megállapodást is – összhangban kell állnia az ország szuverenitásának és területi épségének megőrzésével. Belgrád ezzel elutasította, hogy olyan egyezményt írjon alá, amely nem ismeri el fennhatóságát a Szerbiából kiszakadni akaró, albán többségű Koszovó tartomány felett.

A B92 belgrádi rádió jelentése szerint Pásztor Bálint, a VMSZ parlamenti képviselője a vitában közölte: a VMSZ számára teljességgel elfogadhatatlan a határozat szövege, ezért tartózkodnak a szavazástól. A VMSZ képviselői azért nem szavaznak a határozat

zat ellen, hogy döntésüket ne értelmezhessek úgy, hogy a vajdasági magyarok ellenzik Szerbia területi épségének megőrzését – magyarázta Pásztor. Egy magas rangú kormánytisztviselő úgy nyilatkozott, hogy a parlamenti határozat elfogadását belpolitikai

kényszer indokolta: a törékeny kormánykoalíció egységét fenn kell tartani a hamarosan esedékes elnökválasztásig. Koszovó 1999 óta ENSZ-igazgatás alatt áll. A tartomány albán többsége függetlenséget követel, Belgrád ezt mereven elutasítja.

UNIÓS ÉRTESÍTŐ

AZ ELSŐ SZAKLAP AZ EURÓPAI UNIÓS TÁMOGATÁSOKRÓL

SZLOVÁKIA

az ADAPTATIO szerkesztésében

Aggódnak a magyar politikusok

Szlovákia képtelen lesz felhasználni a 11 milliárd eurót

A Magyar Koalíció Pártja szerint a kormány nem lesz képes arra, hogy Szlovákia 2013-ig felhasználja azt a több mint 11 milliárd eurót, amelyre az uniós alapok révén lehetséges lenne.

Erről Farkas Iván parlamenti képviselő, a párt alelnöke beszélt. Véleménye szerint ennek főleg a hatásköri vita és a szakemberhiány lesz az oka. Az uniós támogatásokért felelős régiófejlesztési minisztéri-

umból a Brüsszel által kiképzett hivatalnokok többsége távozni kényszerült, és problémát jelent az alkalmazottak számának húsz százalékos csökkentését előirányzó kormányrendelet is, miközben az Európai Bizottság további 950 munkatárs felvételét javasolja – figyelmeztetett Farkas Iván. Az MKP politikusa szerint az eddigi jelekből arra lehet következtetni, hogy a nemzetiségi szempontból vegyes területekre nem nagyon jut majd a támogatásokból

Előnné válhat az eddigi hátrány

Az Ipoly-Ipel' Eurorégió megfigyelői státust kap

A középső Ipoly-mente természeti és kulturális értékeinek feltárása címmel rendezett konferenciát az Ipoly Eurorégió az Ipoly-Garam és a Középső Ipoly-mente régiófejlesztési ügynökségekkel karöltve. A szakmai tanácskozás annak a projektnek a zárórendezvénye volt, mely ezt a kevésbé ismert területet igyekezett feltérképezni és bemutatni. A kutatómunka, három népszerűsítő kiadvány, illetve a konferencia az építészeti és régiófejlesztési tárca Spera programján (Eurorégiós aktivitások támogatási rendszere) keresztül nyert 300 ezer koronából jöhetett létre.

Hrubík Béla, az Ipoly Eurorégió elnöke bejelentette, az Ipel'-Ipoly Eurorégió, elsőként a magyarországi és szlovákiai társszervezetek közül, megfigyelői státusban tagja lett az Európai Határrégiók Szövetségének, vagyis valóban kilépett a nemzetközi porondra, pályázhat azokra a támogatásokra, melyeket az Európa Parlament kifejezetten az eurorégiók számára elkülönített alaphoz ítél meg, két év után pedig, ha kérvényezi, teljes jogú tag lehet. A 2003-ban a balassagyarmati és az ipolysági székhelyű eurorégiók összefogásával létrehozott szervezet szlovák-magyar viszonylatban jelenleg az egyetlen, mely megfelel az európai uniós területiális együttműködésnek, vagyis nemzetközi jogi személy. Wollent József, az Ipoly-Garam Régiófejlesztési Ügynökség igazgatója szerint a legfontosabb vázolni azokat az elképzeléseket, melyek előbbre vihetnék és élhetőbbé tehetnék ezt a fejletlenek a legnagyobb jóindulattal sem nevezhető térséget.

Hrubík Béla úgy gondolja, a régiónak éppen előnyére válhat a hátránya, vagyis hogy nem épültek itt ipari parkok, érintetlen maradt a természet. Ehhez viszont az itt élőknek maguknak kell megismerni, kiaknázni és megőrizni ezeket az értékeket. A konferencián Wollent Ida, az Ipoly-Garam Régiófejlesztési Ügy-

nökség munkatársa ismertette azokat a kiadványokat, melyek a projekt részeként jelennek meg. Két füzet (magyar, szlovák és angol nyelveken) 13 középső Ipoly-menti települést mutat be, közülük 8 szlovákiai – Tesmag, Ipolyhídvég, Ipolynagyfalu, Ipolybalog, Ipolykeszi, Kiscsalomja és Nagycsalomja, valamint Kóvár, és 5 magyarországi – Hont, Drégelypalánk, Ipolyvece, Dejtár és Ipolyszög. Wollent Ida hangsúlyozta, ennek a határ menti vidéknek a természeti és kulturális értékeivel kevés turisztikai kiadvány foglalkozik, kevés az információ, az itt élők sem tudnak eleget egymásról a határ két oldalán: ezen a helyzeten kívántak változtatni. A harmadik kiadvány a több mint 400 hektár területű Ipoly-menti ramsari területről szól. A területen átvezető 14,5 kilométeres tanösvény 7 állomását Nyustin Ágnes, az Ipoly Unió munkatársa mutatta be. Ugyancsak szó esett az Ipoly Unió tulajdonában levő, várhatóan 2009-ben megnyíló Jégmadár oktatóközpontról, és az innen induló Veréb-hegyi turistaösvényről is.

A tanácskozáson a turizmus több válfajáról esett szó: a gyógygyógyfürdőturizmus, az ipolyvecei és hont-csitári farmturizmus, Drégelypalánk és környékének örökségturizmusa, a hru-sói (Magosmajtény) fesztiválturizmus, az ipolyszakállosi mézturizmus, a kemencei helyi termékek piaca mind jó példák arra, egy-egy vidék hogyan próbálhatja „eladni” magát, hogyan lehet vállalkozást építeni a helyi értékek köré. Bemutatkozott a Magosfa Alapítvány, a Sugárkankalin egyesület, szó esett a zöldutakról, a Duna-Ipoly Nemzeti Parkban található Páskom-legelő és Apródok útja tanösvényekről, arról, hogyan lehet eljutni az egynapos látogatóturizmustól a három-négy napos pihenőturizmushoz.

– munkatársunktól –